МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра облікових технологій та бізнес-аналітики

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему «**Обліково-аналітичне забезпечення управління інвестиційною діяльністю підприємства**»

здобувача вищої освіти **II** курсу, групи **ОМУ-22-2**,
спеціальності 071 «**Облік і оподаткування**»,
освітня програма «**Управлінський облік та бізнес-аналітика**»

підпис — **Лінцова Анна Сергіївна**

Науковий керівник:
підпис — **Краєвський Володимир Миколайович**
доктор економічних наук, професор

Керівник освітньо-професійної програми:
підпис — **Мискін Юрій Ігорович**
доктор економічних наук, доцент

Допущено до захисту за рішенням кафедри облікових технологій та бізнес-аналітики, протокол від «19» січня 2024 р. № 8

підпис — **Паянок Тетяна Миколаївна**
кандидат економічних наук, доцент

Ірпінь – 2024

Реєстрація № 7 (номер) 15.01.2024 (дата) Кравчук (підпис фахівця)

Результат перевірки до захисту (до захисту, на доопрацювання) 15.01.2024 (дата) Краєвський (ініціали, прізвище керівника)

Результат захисту 5 (93) А (оцінка) 02.02.2024р (дата захисту)

Голова комісії (підпис) В.Т. Савчук (ініціали, прізвище)

Члени комісії (підпис) Ю.І. Янишин (ініціали, прізвище)

(підпис) П.М. Фалинюк (ініціали, прізвище)

(підпис) Н.В. Барановська (ініціали, прізвище)

БЛАНК О

Об'єкти
ОЦІНЮ
1. Зміст випускн теоретичного зв'язок з прак представляти мат послідовності, на та пропозицій)
2. Дотримання оформлення
3. Вчасне виконан етапах у встан терміни
4. Рецензент
РАЗОМ
ОЦ
1. Доповідь
2. Роздатковий ма
3. Знання тео практичного ма відповідати на зап
4. Апробація конференціях)
РАЗОМ
ЗАГАЛЬНА КІЛ

ПЕРЕВЕДЕ

Оцінка за 100-бальною шкалою
93

Правила

Оцінка за 100-шкал
90-10
80-89
70-79
60-69
50-59
35-49

підпис фахівця

ініціали, прізвище

керівника

БЛАНК ОЦІНЮВАННЯ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Об'єкти контролю	Діапазон оцінки в балах	Фактична кількість балів	Примітки	Дата, П.І.П.: керівника, голови комісії членів комісії, секретаря, (підписи)
ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ КЕРІВНИКОМ ТА РЕЦЕНЗЕНТОМ				
1. Зміст випускної роботи (якість теоретичного матеріалу, його зв'язок з практичним, вміння представляти матеріал в логічній послідовності, наявність висновків та пропозицій)	від 0 до 30	27		
2. Дотримання вимог щодо оформлення	від 0 до 10	9		
3. Вчасне виконання роботи на всіх етапах у встановлені кафедрою терміни	від 0 до 5	5		
4. Рецензент	від 0 до 5	5		
РАЗОМ БАЛІВ	**від 0 до 50**	46		
ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ КОМІСІЄЮ ПО ЗАХИСТУ				
1. Доповідь	від 0 до 10	10		
2. Роздатковий матеріал	від 0 до 5	5		
3. Знання теоретичного та практичного матеріалу, вміння відповідати на запитання	від 0 до 25	25		
4. Апробація (участь у конференціях)	від 0 до 10	7		
РАЗОМ БАЛІВ	**від 0 до 50**	47		
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	**від 0 до 100**	93		

ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ ЄКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	Дата	П.І.П.: голови, членів комісії, секретаря, (підпис)
93	A	5	02.02.2024	В.К. Савчук Ю.Т. Филюк Ю.М. Балюк Н.В. Баренцева І.О. Остапенко

Правила переведення оцінок до національної шкали та шкали ЄКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
80-89	B	4 (добре)
70-79	C	
60-69	D	3 (задовільно)
50-59	E	
35-49	FX	2 (незадовільно)

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Навчально-науковий інститут **обліку, аналізу та аудиту**
Кафедра **облікових технологій та бізнес-аналітики**
Спеціальність: **071 «Облік і оподаткування»**
Освітня програма: «**Управлінський облік та бізнес-аналітика**»

Затверджую
Завідувач кафедри облікових технологій та бізнес-аналітики
_____ **Т.М. Паянок**
«01» жовтня 2022 р.

ЗАВДАННЯ

на випускну кваліфікаційну роботу здобувачу вищої освіти
Лінцової Анни Сергіївни

1. Тема випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи: «Обліково-аналітичне забезпечення управління інвестиційною діяльністю на підприємстві», затверджена наказом ректора від 30.11.2022 № 1254.

2. Строк здачі закінченої роботи: 15 січня 2024 р.

3. Цільова установка (мета роботи): удосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління інвестиційною діяльністю на підприємстві.

Об'єкт дослідження: обліково-аналітичне забезпечення управління інвестиційною діяльністю на підприємстві.

Предмет дослідження: теоретико-методичні та практичні засади обліково-аналітичного забезпечення управління інвестиційною діяльністю на підприємстві.

4. Вихідні дані до роботи: законодавчі та нормативні акти України, напрацювання вітчизняних та зарубіжних вчених, результати проведених автором наукових досліджень, офіційні статистичні матеріали, звітність виробничої діяльності підприємств сектору не фінансових корпорацій.

5. Перелік графічного матеріалу: 17 таблиць, 14 рисунків (графіків, схем).

6. Зміст випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи (перелік питань за розділами):

- сутність інвестицій, їх види і форми здійснення;
- класифікація інвестицій в системі обліку і звітності;
- об'єкти та суб'єкти інвестиційної діяльності;
- організаційно-економічна характеристика ПАТ Нижньодніпровський трубопрокатний завод"»;
- фінансовий аналіз діяльності ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ";
- бухгалтерський облік фінансових інвестицій;
- особливості проведення інвентаризації фінансових інвестиці
- прогнозування оптимальних грошових потоків при інвестиційної діяльності.

7. Календарний план виконання роботи:

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	*фа*
1	Вибір теми, вивчення літературних джерел та складання плану роботи	16.09.2022-30.11.2022	01.
2	Підготовка розділу роботи та подання його керівнику		
2.1	перший розділ	02.11.2022-23.05.2023	15.
2.2	другий розділ	24.05.2023-24.10.2023	30.
2.3	третій розділ	27.10.2023-11.12.2022	01.
3	Перевірка роботи на наявність академічного плагіату	18.12.2023-29.12.2023	20.
4	Попередній захист роботи	29.12.2023	19.
5	Отримання відгуку керівника роботи	29.12.2023	29.
6	Отримання зовнішньої рецензії	22.01.2024-26.01.2024	26.
7	Допуск до захисту завідувача кафедри	29.12.2023	19.
8	Захист дипломної роботи	01.02.2024-02.02.2023	01-05

8. Дата видачі завдання: «01» жовтня 2022 р.

9. Керівник випускної кваліфікаційної роботи — В.М. Краєв
(підпис) (ініціали, прізв

10. Керівник освітньої програми — Ю.І. Мис
(підпис) (ініціали, прізв

11. Завдання до виконання отримав здобувач вищої освіти — А.С. Лінц
(підпис) (ініціали, прізв

ння;
ітності;

а ПАТ
»;
ЙП НТЗ";

ових інвестиці
отоків при

рок виконання
тапів роботи

ом	фа
.11.2022	01.
.05.2023	15.
.10.2023	30.
12.2022	01.
12.2023	20.
23	19.
23	29.
01.2024	26.
3	19.
02.2023	01-05

В.М. Краєв
ініціали, прізв

Ю.І. Мис
ініціали, прізв

А.С. Лінц
ініціали, прізв

АНОТАЦІЯ

«Обліково-аналітичне забезпечення управління інвестиційною діяльністю підприємства»

Мета роботи є розкриття теоретичних аспектів, а також розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення обліку та аудиту операцій, пов'язаних з фінансовими інвестиціями.

Завданнями роботи є розкрити економічну сутність та значення фінансових інвестицій; провести огляд літературних джерел та виявити проблемні питання щодо обліку фінансових інвестицій; встановити методи оцінки фінансових інвестицій та дати їм класифікацію; охарактеризувати нормативно-правову базу яка регулює фінансові інвестиції підприємств; дослідити особливості організації бухгалтерського обліку на підприємстві; документування в облікових регістрах та формах звітності фінансових інвестицій; показати методику відображення на рахунках бухгалтерського обліку операцій з фінансовими інвестиціями; визначити методику проведення аудиту фінансових інвестицій підприємства; здійснити аналіз господарської діяльності та організації облікової роботи на ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних і практичних аспектів щодо обліку фінансових інвестицій.

Об'єктом дослідження є процедури фінансового та управлінського обліку та методологічні і практичні аспекти формування основних показників що характеризують стан фінансових інвестицій.

Базою дослідження виступає ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ».

За результатами дослідження сформульовані пропозиції щодо удосконалення механізму обліку фінансових інвестицій на підприємстві.

Одержані результати можуть бути використані всіма підприємствами, організаціями та установами, що прагнуть удосконалити облік та аудит операцій, пов'язаних з фінансовими інвестиціями.

Дипломна робота містить 77 сторінок, 17 таблиць, 14 рисунків, список використаних джерел з 29 найменувань, 3 додатків.

Ключові слова: обліково-аналітичне забезпечення, інвестиції, підприємство, облік, завдання.

Рік виконання дипломної роботи: 2023 р.

Рік захисту роботи: 2024 р.

SUMMARY

" Accounting and analytical management of the enterprise's invest activities "

The purpose of the work is to reveal theoretical aspects, as well as practical recommendations for improving the accounting and auditing of related to financial investments..

The objectives of the work re to reveal the economic essence and financial investments; conduct a review of literary sources and identify pr issues regarding the accounting of financial investments; establish m evaluating financial investments and classify them; to investigate the pecu the organization of accounting at the enterprise; documentation in accountin and financial investment reporting forms; show the method of displaying tr with financial investments on accounting accounts; to determine the metho the audit of financial investments of the enterprise; to carry out an analysis of activity and the organization of accounting work at PJSC "INTERPIPE NTZ

The subject of research s a set of theoretical and practical a accounting for financial investments.

The object of the research is financial and management a procedures and methodological and practical aspects of the formation of indicators characterizing the state of financial investments..

The basis of the research is PJSC «INTERPIPE NTZ»

According to the results of the study, proposals were formulated to im accounting mechanism of financial investments at the enterprise.

The obtained can be used by all enterprises, organizations and in seeking to improve the accounting and auditing of transactions related to investments.

Thesis contains 77 pages, 17 tables, 14 figures, a list of used sou items, 3 appendices.

Keywords: accounting and analytical support, investments, accounting, tasks.

Year of completion of the work: 2023

Year of protection of work: 2024

ЗМІСТ

ВСТУП 10

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ ПІДПРИЄМСТВ 13

1.1. Сутність інвестицій, їх види і форми здійснення 13

1.2. Класифікація інвестицій в системі обліку і звітності 23

1.3. Об’єкти та суб’єкти інвестиційної діяльності 27

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ГОСПОДАРЬКОЇ ДІЯЛЬНОТІ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКОВОЇ РОБОТИ В ПАТ "ІНТЕРПАЙП НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД" 33

2.1. Організаційно-економічна характеристика ПАТ "Інтерпайп Нижньодніпровський трубопрокатний завод" 33

2.2. Фінансовий аналіз діяльності ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ" 42

2.3. Бухгалтерський облік фінансових інвестицій 47

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ НА ВИРОБНИЧОМУ ПІДПРИЄМСТВІ 57

3.1. Особливості проведення інвентаризації фінансових інвестицій 57

3.2. Прогнозування оптимальних грошових потоків при здійсненні інвестиційної діяльності 64

ВИСНОВКИ 71

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 75

ДОДАТКИ 78

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Інвестиційна діяльність підприємства характеризує поточний стан розвитку підприємства, а також забезпечує суб'єкт господарювання додатковими джерелами економічних вигод. Питання методів та напрямів інвестування є критичним для управлінського персоналу компанії та визначає вектор подальшого розвитку підприємства, у разі доцільного управління інвестиційна діяльність здатна зменшити вплив негативних факторів на діяльність підприємства, запобігти кризовим станам. Саме тому проблема підвищення ефективності інвестиційно діяльності на підприємстві є актуальною та своєчасною на сучасному етапі розвитку економічних відносин.

В Україні дотепер не створено обґрунтованої системи підтримки інвестиційної діяльності підприємств. Це стало однією з причин катастрофічного спаду інвестиційної активності в країні, який перевищує темпи зниження показників економічного розвитку

Разом з тим одними з головних причин є тягар чинної податкової системи, надмірне вилучення її каналами прибутку та інших ресурсів простого і розширеного відтворення. Реформування системи бухгалтерського обліку і звітності відповідно до міжнародних стандартів є складовою частиною заходів, спрямованих на розвиток ринкових відносин. Побудова нових економічних стосунків неможлива без активізації інвестиційних процесів і поліпшення якості управління ними на рівні окремих суб'єктів господарювання. В цих умовах важливим є здійснення обліку та аудиту фінансових інвестицій як в інтересах інвесторів, власників підприємства (об'єкта інвестування), так і будь-яких інших зацікавлених користувачів фінансової звітності, потенційних інвесторів.

Ряд питань з організації, управління, фінансування та оцінки економічної ефективності інвестиційних проектів включені в дослідження українських та зарубіжних вчених, а саме: Бланк І.А., Вініченко І.І., Воронков Д.К., Гриньова В.М., Гудзь О.Є., Гуторов О.І., Єпіфанова І.І. .Ю. , Кислюк

О.С., Кононова О.Є., Кредісов А.І., Кропивко М.Ф., Майорова Т.В., Мацибор Т.В., Пересада А.А., Стеблюк Н.Ф. та ін. Недостатнє опрацювання в науковій літературі досліджуваних питань, а також їх практична цінність зумовили обрання даної теми магістерської роботи.

Метою дослідження є розкриття теоретичних аспектів, а також розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення обліку та аудиту операцій, пов'язаних з фінансовими інвестиціями..

Виконання поставленої мети передбачає постановлення та вирішення подальший головних **завдань:**

- розкрити економічну сутність та значення фінансових інвестицій;

- провести огляд літературних джерел та виявити проблемні питання щодо обліку фінансових інвестицій;

- встановити методи оцінки фінансових інвестицій та дати їм класифікацію;

- охарактеризувати нормативно-правову базу яка регулює фінансові інвестиції підприємств;

- дослідити особливості організації бухгалтерського обліку на підприємстві;

- документування в облікових регістрах та формах звітності фінансових інвестицій;

- показати методику відображення на рахунках бухгалтерського обліку операцій з фінансовими інвестиціями;

- визначити методику проведення аудиту фінансових інвестицій підприємства.

– здійснити аналіз господарської діяльності та організації облікової роботи на ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ».

Об'єктом магістерської роботи є процедури фінансового та управлінського обліку та методологічні і практичні аспекти формування основних показників що характеризують стан фінансових інвестицій.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних і практичних аспектів щодо обліку фінансових інвестицій.

Інформаційною базою магістерської роботи є законодавчі та нормативні акти України, напрацювання вітчизняних та зарубіжних вчених, результати проведених автором наукових досліджень, офіційні статистичні матеріали, звітність виробничої діяльності підприємств сектору не фінансових корпорацій.

Методи дослідження. У процесі дослідження використовувались методи системного підходу та порівняння, на базі яких уточнено сутність поняття інвестиційної привабливості підприємства, виявлені недоліки існуючих методів оцінки інвестиційної привабливості підприємств; методи вертикального і горизонтального аналізу та коефіцієнтний метод при аналізі фінансового стану; методи експертного опитування та економіко-математичного моделювання для побудови альтернативного підходу до оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Усі розрахунки проводилися у середовищі табличного процесора MS Excel.

РОЗДІЛ І
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ ПІДПРИЄМСТВ

1.1. Сутність інвестицій, їх види і форми здійснення

Ефективна діяльність підприємства передбачає його розвиток та супроводжується здійсненням витрат у поточний період, що знаменує набуття суб'єктом різних майнових прав, у тому числі – і на інвестиційні об'єктів, використання яких дозволяє отримати вигоди у майбутньому як економічну, так і у вигляді сильних конкурентних позицій. Процеси, які пов’язані із інвестиційними об’єктами відображається поняттям «інвестиційна діяльність».

Категорія «інвестиційна діяльність», як і переважна більшість інших економічних категорій, має різне тлумачення залежно від контексту, сфери вживання терміну тощо. Нижче у таблиці наведені найбільш влучні й, водночас, різноманітні визначення «інвестиційної діяльності» (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Різні підходи до визначення терміну «інвестиційної діяльності»

Джерело	Тлумачення
1	2
ЗУ «Про інвестиційну діяльність»	«сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій» [1].
Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів»	«придбання та реалізація тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів» [2;3].
Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 (МСБО 7) «Звіт про рух грошових коштів»	«придбання і продаж довгострокових активів, а також інших інвестицій, які не є еквівалентами грошових коштів» [4].
Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. No 2755-VI	«господарські операції, які передбачають придбання основних засобів, нематеріальних активів, корпоративних прав та/або цінних паперів в обмін на кошти або майно» [5].

Продовження таблиці 1.1.

А. Пересада А. Ідрисова	«вкладення капіталу в об'єкти підприємницької діяльності з метою забезпечення його зростання в майбутньому» [6;7]
Дж. Розенберг	«використання грошей з метою отримання більших грошей, отримання доходу або досягнення приросту капіталу, або і для того, і для іншого» [8]
М. Войнаренко, Л. Бушовська	«як сукупність дій і заходів з розміщення коштів (інвестицій) з метою отримання зростаючої величини прибутку і досягнення позитивного фінансового результату підприємства» [9].
П. Доуртмес	«як процес вкладання ресурсів, що забезпечують безперервність життє-діяльності підприємства» [10].
Б. Нкайа, М. Ларка	«як умова забезпечення зростання ефективності підприємницької діяль-ності і фінансової стійкості під-приємства» [11].
Л. Гончаренко	«процес вкладання інвестицій і здійснення практичних дій з метою отримання прибутку і досягнення іншого корисного ефекту» [11]

Джерело: складено автором за [1-11]

У монографії "Інвестиції", підготовленій нобелевським лауреатом з економіки У. Шарпом разом з іншими американськими вченими, зазначається: «У найширшому розумінні термін "інвестувати" означає розлучитися з грішми сьогодні з тим, щоб отримати їх більшу суму в майбутньому»[13].

«Інвестиція — це спосіб розміщення капіталу, який має забезпечити збереження або зростання суми капіталу, — визначають американські економісти Л. Гітман і М. Джонк у монографії "Основи інвестування"»[14]. Словник "Инвестиции", підготовлений британським фахівцем Джеррі М. Розенбергом, тлумачить «інвестиції як використання коштів для отримання ще більших коштів, для отримання доходу або для досягнення приросту капіталу, або для того й іншого»[8].

А.А. Пересада зазначає, що «в економічній літературі інвестиції розглядаються як довгострокові вкладення капіталу в різні галузі та сфери економіки, інфраструктуру, соціальні програми, охорону довкілля з метою

розвитку виробництва, соціальної сфери, підприємництва, отримання прибутку»[15]. Проте до інвестицій відносяться не лише довгострокові вкладення. Наприклад, фінансові інвестиції чи інвестиції в товарно-матеріальні запаси можуть вкладатися на короткі терміни — місяць, тиждень і навіть дні. Крім того, головною метою інвестування є отримання прибутку або досягнення соціального ефекту. Розширення виробництва, соціальної сфери, підприємництва є лише засобом досягнення цієї мети.

В.Я. Шевчук та П.С.Рогожин зазначають, що «інвестиції мають фінансове та економічне визначення. За фінансовим визначенням, інвестиції — це всі види активів (коштів), що вкладаються в господарчу діяльність із метою отримання доходу. За економічним визначенням, інвестиції — це видатки на створення, розширення, реконструкцію та технічне переозброєння основного капіталу, а також на пов'язані з цим зміни оборотного капіталу, оскільки зміни у товарно-матеріальних запасах здебільшого залежать від руху видатків на основний капітал»[16]. Тут не врахована та обставина, що інвестиції можуть направлятися на закупівлю прибуткових цінних паперів, акцій інших підприємств чи придбання великої партії матеріалів у зв'язку з інфляційними очікуваннями тощо. Ці операції ніяк не пов'язані з основним капіталом.

До того ж практика показує, що інвестиції можуть здійснюватися не тільки у фінансовій чи матеріальній формі, а ще й у формі ноу-хау, технологій, патентів, інших нематеріальних активів, за рахунок списання боргу і т. ін.

Т. Дорошенко вказує, що «інвестиції — це всі види грошових, майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в реальні та фінансові активи з метою отримання прибутку (доходу). Під інвестиціями слід розуміти тільки ті вкладення, метою яких є отримання прибутку (доходу). І саме за цією метою потрібно відрізняти інвестиції від інших вкладень коштів»[17]. На думку автора, визначення страждає на декілька хиб. «По-перше, помилкове розмежування грошових, майнових і інтелектуальних цінностей як окремих, не пов'язаних між собою категорій, оскільки за цивільно-правовою природою

майном є і нерухомість, і матеріали, і готова продукція, і гроші, і об'єкти інтелектуальної власності. Тому доречніше вказати: "всі види майнових цінностей". По-друге, потребує уточнення поняття "реальні та фінансові активи". Краще вказати, що інвестиції вкладаються в об'єкти підприємницької діяльності, оскільки і купівля цінних паперів, і витрати на нове обладнання, і проведення реконструкції підприємства — все це робиться з метою здійснення підприємництва задля отримання прибутку. По-третє, помилковою є думка, що інвестора, який вкладає майно як підприємець, цікавить отримання прибутку (доходу). Інвестора цікавить, насамперед, прибуток (хай навіть у віддаленому майбутньому), а не просто дохід, за умови отримання якого можна працювати збитково. По-четверте, думка, що інвестування не може здійснюватися з метою отримання соціального ефекту, також є помилкою, оскільки вкладення коштів у об'єкти невиробничої сфери можна розглядати як засіб забезпечення нормального функціонування економіки через здійснення заходів щодо відтворення робочої сили — а без цього фактора процес виробництва неможливий» [17]. Лише та держава, що інвестує значні кошти у соціальні проекти, може розраховувати на стабільний розвиток і економічне зростання. Крім того, є галузі й сфери, що є неконкурентоспроможними, але функціонування суспільства і економіки без них неможливе (залізничні пасажирські перевезення, поштовий зв'язок, засоби масової інформації, вугільна енергетика, правоохоронна діяльність, державне управління тощо). Невже планово збитковий проект щодо технічного оновлення шахти не можна вважати інвестиційним, а здійснені вкладення — інвестиціями, лише на тій підставі, що ця діяльність не принесе прибутку? Т. Дорошенко зазначає, «що за цим принципом можна прийти до абсурдного висновку, що інвестиціями є усі витрати державного бюджету, оскільки вони завжди приносять певний соціальний ефект. Проте така точка зору є також помилковою: адже видатки на заробітну плату працівникам бюджетної сфери не вкладаються у об'єкти інвестиційної діяльності, а отже, ці видатки не є інвестиціями».

Сучасний економічний словник визначає інвестиції таким чином: «Інвестиції — довгострокові вкладення капіталу у власній країні або за кордоном у підприємства різних галузей, підприємницькі проекти, соціально-економічні програми, інноваційні проекти» [20]. Це визначення не враховує основної мети вкладення інвестицій — отримання прибутку або соціального ефекту (при вкладенні у неприбуткові проекти). Також можна висловити зауваження щодо лише довгострокового вкладення, про що вже йшлося.

О.О. Недосекін, К.І.Воронов дають таке визначення: «інвестиції — тимчасова відмова економічного суб'єкта від споживання наявних у його розпорядженні ресурсів і використання цих ресурсів для збільшення в майбутньому свого добробуту»[20].

На думку Н.О. Татаренко та А.М. Поручника, «інвестиції — це всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності для отримання прибутку або досягнення певних соціальних ефектів. У першому випадку інвестиції розглядаються як засіб збільшення капіталу, у другому — як засіб надання соціальних послуг, які у кінцевому рахунку сприятимуть соціально-економічному розвитку суспільства»[18].

Великий юридичний словник дає визначення: «інвестиції грошові — кошти, цільові банківські вклади, паї, акції, інші цінні папери, технології, машини, устаткування, ліцензії, в тому числі й на товарні знаки, кредити, будь-яке інше майно чи майнові права, інтелектуальні цінності, що вкладаються в об'єкти підприємництва чи інших видів діяльності з метою отримання прибутку (доходу) та досягнення позитивного соціального ефекту»[20]. Це найповніше визначення.

Інвестиції у відтворення основних фондів здійснюються у формі капітальних вкладень.

В економічній літературі до 80-х років XX ст. термін "інвестиції" для аналізу процесів соціалістичного відтворення практично не використовувався, основною сферою його застосування були перекладні роботи закордонних

авторів і дослідження в області капіталістичної економіки. Базисним поняттям інвестиційної діяльності було поняття капітальних вкладень. Однак термін "капіталовкладення" трактується більш вузько, ніж "інвестиції". Відповідно до назви капіталовкладення є вкладення тільки в основний капітал, тоді як вкладення в інші види економічних ресурсів, такі як інформаційні ресурси, цінні папери, духовний потенціал, матеріальні запаси, іменувати капіталовкладеннями було не прийнято або це робилося із застереженням.

У наступний період термін "інвестиції" одержав більш широке розповсюдження в науковому обороті, став використовуватися в урядових і нормативних документах. Однак здебільшого інвестиції ототожнювалися з капітальними вкладеннями. Інвестиції (капітальні вкладення) розглядалися у двох аспектах: як процес, що відбиває рух вартості в ході відтворення основних фондів, і як економічна категорія — система економічних відносин, пов'язаних з рухом вартості, авансованої в основні фонди від моменту мобілізації коштів до моменту їхнього відшкодування.

Більш широке трактування поняття, яке досліджується, у розглянутий період було представлене позицією, відповідно до якої інвестиції виступають як вкладення не тільки в основні фонди, але й у приріст оборотних коштів.

Разом з тим інвестиції, як правило, розглядалися у зв'язку з розширеним відтворювальним фондом, оскільки завершення інвестиційного циклу пов'язане із запровадженням у дію основних фондів і виробничих потужностей. Це призвело до формування двох підходів до визначення економічної сутності інвестицій — витратного й ресурсного.

Відповідно до витратного підходу інвестиції розумілися як витрати на відтворення основних фондів, їхнє збільшення й удосконалення. Даний підхід домінував у теоретичних поглядах і в практичній діяльності, оскільки він відбивав специфіку господарського механізму, що функціонував в умовах адміністративно-командної економіки.

Загострення проблеми товарно-грошової збалансованості суспільного відтворення, загальне зниження ефективності функціонування

адміністративно-командної системи керування привели до визнання недостатності витратного підходу й звертанню до ресурсного підходу. В основі останнього було виділення іншого складового елемента інвестицій — ресурсів. При цьому інвестиції трактувалися як фінансові засоби, призначені для відтворення основних фондів.

Однак обидва підходи мали істотний недолік, що полягав у статичній характеристиці об'єкта аналізу, що базується на виділенні якого-небудь одного елемента інвестицій, витрат або ресурсів, що обмежувало можливості дослідження інвестицій як цілісного процесу.

Звертання до трактування терміна "інвестиції" у закордонній економічній літературі показує, що в різних школах і напрямах економічної думки визначення поняття "інвестиції" містять загальну істотну рису — зв'язок інвестицій з одержанням доходу як цільовою настановою інвестора.

У найбільш загальному вигляді інвестиції розуміються як вкладення капіталу з метою його збільшення в майбутньому. Такий підхід до визначення поняття "інвестиції" панує як у європейської, так і в американській методології.

Існує й інший підхід до визначення інвестицій, зумовлений зростанням значення ринку цінних паперів, як механізму щодо зростання реального капіталу в країнах з розвинутою ринковою економікою. У його рамках інвестиції визначаються як вкладення в цінні папери.

У спеціальних дослідженнях, присвячених проблемам інвестування, інвестиції визначаються як спосіб збільшення капіталу, що повинен забезпечити збереження або зростання вартості капіталу й (або) принести позитивну величину доходу. Такий підхід визначає істотну ознаку інвестицій не як характер вкладень, а як зв'язок інвестицій зі зростанням капіталу (одержанням доходу).

Таким чином, інвестиції в західній економічній літературі розглядаються в єдності двох аспектів: ресурсів (капітальних цінностей) і вкладень (витрат). Найбільш очевидно такий підхід представлений у роботах

Дж. М. Кейнса, на думку якого «інвестиції — та частина доходу за поточний період, що не була використана для споживання, приріст цінностей капітального майна в результаті продуктивної діяльності даного періоду. Це визначення, що не є вичерпним, відрізняє досить чітке виділення двох сторін інвестицій: ресурсів (акумульованих з метою нагромадження доходу) і вкладень (використання ресурсів), що забезпечують приріст капітального майна» [19].

Розвиток ринкових відносин обумовив необхідність переглянути тлумачення категорії "інвестиції" відповідно до нових умов. Характерними рисами ринкового підходу, що формується, до розуміння сутності інвестицій є:

— «зв'язок інвестицій з одержанням доходу як мотиву інвестиційної діяльності;

— розгляд інвестицій у єдності двох сторін: ресурсів (капітальних цінностей) і вкладень (витрат);

— аналіз інвестицій не в статиці, а в динаміці, що дозволяє об'єднати в рамках категорії "інвестиції" ресурси, вкладення й віддачу вкладених коштів — як мотиву цього об'єднання;

— включення до складу об'єктів інвестування будьякі вкладення, що дають економічний ефект» [20].

У цілому інвестиції визначаються як процес, у ході якого здійснюється перетворення ресурсів у витрати з урахуванням цільових установок інвесторів — одержання доходу (ефекту).

З поняттям "інвестиції" тісно пов'язане й визначення "інвестиційна діяльність". Терміну "інвестиційна діяльність" можна дати широке й вузьке визначення. У широкому значенні інвестиційна діяльність — це діяльність, пов'язана із вкладенням коштів у об'єкти інвестування з метою одержання прибутку. Подібне трактування міститься в Законі "Про інвестиційну діяльність" [1], відповідно до якого під інвестиційною діяльністю розуміється вкладення інвестицій і практичні дії з метою одержання прибутку й (або)

досягнення іншого корисного ефекту. У вузькому значенні інвестиційна діяльність, власне інвестування, являє собою процес перетворення інвестиційних ресурсів у вкладення.

При вкладенні капітальних цінностей у реальний економічний сектор з метою організації виробництва рух інвестицій на стадії окупності витрат здійснюється у вигляді індивідуального кругообігу виробничих фондів, послідовної зміни форм вартості. У ході цього руху створюється кінцевий продукт, що втілює в собі приріст капітальної вартості, у результаті реалізації якого утвориться прибуток.

Динамізм інвестицій надає їм якості процесу, тимчасової тривалості та передбачає здійснення низки перетворень: ресурси (цінності) — вкладення (витрати) — дохід (ефект). Практичні кроки з реалізації даних метаморфоз взаємодії (тобто з реалізації інвестицій) являють собою інвестиційну діяльність. Беручи до уваги той факт, що без одержання доходу (вигод) зникає саме поняття "інвестиції", можна виокремити етапи інвестиційної діяльності. До першого етапу входять перетворення ресурсів у вкладення (витрати). Це інвестування, тобто процес трансформації інвестицій в об'єкти інвестиційної діяльності. Другий етап охоплює метаморфозу "вкладення — приріст капітальних вартостей", характеризуючи кінцеве перетворення інвестицій, появу нової споживчої вартості. А на останньому етапі ("приріст капітальних вартостей — вигоди") реалізується кінцева мета інвестиційної діяльності — одержання доходу від інвестування.

«Продовжуючи логічний аналіз метаморфоз інвестицій, заслуговує на увагу той факт, що кінцеві ланки ланцюга з'єднуються, утворюючи новий взаємозв'язок "вигоди — ресурси". Цей взаємозв'язок відображає процеси накопичення, що формують основу інвестиційного попиту. Хоча процеси накопичення безпосередньо включаються в інвестиційну діяльність, вони є її необхідною передумовою і наслідком одночасно. Це дає можливість здійснювати інвестиційну діяльність на розширеній основі. По суті, вона являє собою організаційну основу постійного обігу, тобто кругообігу інвестицій.

Отже, інвестиційна діяльність поширюється на весь інвестиційний цикл. А інвестиційний цикл (період) охоплює один оборот інвестицій, тобто рух вартості, авансованої у відповідні об'єкти, від моменту акумуляції засобів до реального відшкодування» [20].

Слід зазначити, що інвестування (вкладення коштів) у даному випадку являє собою тільки один з етапів інвестиційної діяльності. У більшості ж публікацій поняття "інвестування", "інвестиційна діяльність", "капітальні вкладення" розглядаються як синоніми, що звужує поняття інвестиційної діяльності, обмежуючи його рамки сферою фінансування капітальних вкладень.

У сучасних умовах, під час формування ринкових відносин, з'являються нові публікації, а також законодавчі акти, для яких є характерним глибше тлумачення поняття "інвестиційна діяльність". Зокрема, більшість авторів визначає інвестиційну діяльність як "...основний засіб соціального й економічного розвитку..., процес реалізації інвестицій різних видів і форм".

Інвестиційна діяльність як діалектична єдність процесів вкладання ресурсів і одержання потоку доходів у майбутньому може виникати і ефективно здійснюється на основі урівноваження інвестиційного попиту й інвестиційної пропозиції, тобто за допомогою механізму інвестиційного ринку.

«Дослідження численних теоретичних джерел економічної сутності інвестицій дозволило дати власне трактування поняття інвестицій. Інвестиції розглядаються як динамічний процес зміни форм капіталу, послідовного перетворення первісних ресурсів і цінностей в інвестиційні витрати й перетворення вкладених коштів у приріст капітальної вартості у формі економічного, соціального або екологічного ефекту. Інвестиції — це вкладення як у грошовий, так і в реальний капітал. Вони здійснюються у вигляді коштів, кредитів, цінних паперів, а також вкладень у рухоме й нерухоме майно, інтелектуальну власність, майнові права й інші цінності. Розглянуто економічну категорію "інвестиційна діяльність" як необхідну

умову індивідуального кругообігу засобів господарюючого суб'єкта. Узагальнюючи різні літературні трактування, запропоновано авторське формулювання поняття інвестиційної діяльності — як цілеспрямованого процесу пошуку необхідних інвестиційних ресурсів, вибору ефективних об'єктів інвестування, збалансованої за обраними параметрами інвестиційної програми та забезпечення ефективної їх реалізації» [20].

1.2. Класифікація інвестицій в системі обліку і звітності

З метою планування, обліку та відображення у звітності інвестиції класифікуються за різними ознаками, які подані на рис. 1.1.

Рис. 1.3. Класифікація інвестицій

За змістом інвестиції поділяються на капітальні, що вкладаються підприємствами у власну матеріальну базу для придбання основних засобів, інших необоротних активів капітального характеру, та фінансові – вкладення у інші суб'єкти підприємницької діяльності через придбання часток у їх капіталі, акцій, облігацій, інших фінансових інструментів.

Капітальні інвестиції – «це витрати на виконання будівельно-монтажних робіт, придбання будівель або їх частин, обладнання, інструменту, інвентарю, інші капітальні роботи і витрати на проектно- пошукові роботи,

геологорозвідувальні і бурові роботи, а також витрати на відведення земельних ділянок і переселення у зв'язку з будівництвом, на підготовку кадрів для підприємств, що будуються та ін»[21].

Фінансові інвестиції – «це активи, які утримуються підприємством з метою збільшення прибутку (відсотків, дивідендів тощо), зростання вартості капіталу або інших вигод для інвестора. Під фінансовими інвестиціями розуміють вкладення коштів у різні фінансові активи, серед яких значну частку посідають вкладення у цінні папери. Фінансова інвестиція передбачає внесення коштів до зареєстрованого статутного капіталу інших суб'єктів, придбання корпоративних прав, цінних паперів, деривативів та інших фінансових інструментів. Фінансові інвестиції є зовнішніми вкладеннями в інші суб'єкти господарської діяльності з метою одержання прибутку у формі дивідендів, відсотків та ін»[21].

2. За місцем вкладення розрізняють внутрішні та зовнішні інвестиції.

«До внутрішнього інвестування належить придбання (створення, будівництво) об'єктів основних засобів та інших необоротних активів з метою розширення виробничих і невиробничих можливостей підприємства. Також внутрішнім інвестуванням є періодичне і безперервне вкладання коштів підприємства в господарський оборот, тобто звичайна і, зокрема, операційна діяльність будь-якого підприємства починається з інвестування такого процесу. Причому інвестування в цьому значенні відбувається постійно і безперервно, оскільки для отримання економічної вигоди (прибутку) потрібно зробити необхідні вкладення.

Зовнішніми вважаються інвестиції у інші суб'єкти підприємництва через придбання цінних паперів, інших фінансових інструментів з метою одержання дивідендів, відсотків чи іншої вигоди»[22].

3. За об'єктами вкладень розрізняють реальні та фінансові інвестиції.

«Під реальними інвестиціями розуміють вкладення коштів у реальні активи: як матеріальні, так і нематеріальні (інвестиції). Під фінансовими

інвестиціями розуміють вкладення коштів у різні фінансові інструменти, серед яких найбільш значну частку посідають вкладення у цінні папери»[23].

4. За характером участі в інвестуванні розрізняють прямі і портфельні (непрямі) інвестиції.

Під прямими інвестиціями розуміється безпосереднє вкладення коштів інвестором в об'єкти інвестування. Непрямими інвестиціями є інвестування, опосередковане іншими особами (інвестиційними або фінансовими посередниками). Згідно з ст. 14 Податкового кодексу України «прямі інвестиції – це господарські операції, що передбачають внесення коштів або майна в обмін на корпоративні права, емітовані юридичною особою при їх розміщенні. До прямих інвестицій відносять такі інвестиції, що формують більше 10-25% капіталу підприємства та дають право на участь в управлінні підприємством»[1].

Пряме інвестування здійснюють інвестори, які мають достатньо інформації про об'єкт інвестування і знають механізм його здійснення. Прямі інвестиції, як правило, здійснюються у формі внесків до зареєстрованого капіталу чи придбання акцій конкретних суб'єктів господарювання.

Портфельні (непрямі) інвестиції – «це господарські операції, що передбачають купівлю цінних паперів, деривативів та інших фінансових активів за грошові кошти на фондовому або біржовому товарному ринку. Основною рисою портфельних інвестицій є те, що інвестор не має прямої можливості на участь в управлінні підприємств, у які вкладені його кошти. Такі інвестиції передбачають лише одержання інвестором дивідендів за придбані акції підприємства або інші цінні папери. Непряме портфельне інвестування здійснюють через інвестиційних або фінансових посередників. Не усі інвестори мають достатню кваліфікацію для ефективного вибору об'єктів інвестування та подальшого управління ними. У цьому випадку вони купують цінні папери, що випускаються інвестиційними або іншими фінансовими посередниками (наприклад, інвестиційні сертифікати інвестиційних фондів або інвестиційних компаній), а останні розміщують

зібрані таким чином інвестиційні кошти на власний розсуд у найбільш ефективні об’єкти інвестування, беруть участь в управлінні ними, а отримані доходи розподіляють серед своїх клієнтів»[24].

5. За періодом інвестування розрізняють короткострокові та довгострокові інвестиції.

Даний поділ інвестицій базується на правилах щодо поділу активів на довгострокові (необоротні) та поточні (оборотні) відповідно до Національного П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Короткострокові (оборотні) інвестиції – це інвестиції, на період до одного року, або такі, що можуть бути вільно реалізовані. До них належать інвестиції у короткострокові депозитні вклади, державні та корпоративні облігації із строком погашення до 1 року та інші фінансові інструменти. Довгострокові інвестиції – це інвестиції на період більше одного року, зокрема, це вкладення в основні засоби, інші необоротні активи, цінні папери строком погашення більше 1 року, або такі, що не можуть бути вільно реалізовані на ринку.

6. «За формами власності інвесторів розрізняють інвестиції приватні (акціонерні), державні, іноземні та спільні. Приватні інвестиції здійснюють фізичні особи, а також юридичні особи з приватним капіталом, державні – державні та місцеві органи влади, державні підприємства з бюджетних фондів, іноземні – фізичні та юридичні особи іноземних держав, спільні – суб’єкти, що відносяться до різних форм власності, як вітчизняні, так і зарубіжні»[25].

6. За регіональною ознакою розрізняють внутрішньодержавні та закордонні інвестиції.

«Під внутрішньодержавними інвестиціями розуміють вкладення коштів у об’єкти інвестування, розміщені в межах даної країни. Під інвестиціями за кордоном (іноземні інвестиції) розуміють вкладення коштів у об’єкти інвестування, розміщені за межами України»[26].

7. За ступенем ризику інвестиції поділяються на безризикові та ризикові. Наприклад, в ряді країн вкладення в короткострокові державні облігації вважаються абсолютно безпечними, а прибуток від них визначає безризикову

ставку, яка використовується при оцінці вкладів. Рівень ризику або рівень невизначеності, що пов'язані з інвестиціями, залежать від таких факторів як час, об'єкт вкладення та багато інших.

Критеріями оцінки рівня ризику можуть бути:

- імовірність втрати всієї суми розрахованого прибутку. Ризик є допустимим;

- імовірність втрати не тільки прибутку, але й валового доходу від реалізації проекту. Ризик є критичним;

- імовірність втрати всіх активів і банкрутство інвестора, що трактується як катастрофічний ризик.

Крім таких видів інвестицій, виділяють ще й інноваційні та інтелектуальні інвестиції. На наш погляд, сферою інноваційних та інтелектуальних вкладень можуть бути тільки конкретні об'єкти, реальні активи, тобто ці способи інвестування стосуються реальних інвестицій.

Наведена класифікація інвестицій відображає найбільш суттєві їх ознаки, за якими має формуватися інформація в обліку і звітності. При необхідності вона може бути поглиблена залежно від підприємницької або дослідницької мети, інформаційних потреб конкретних користувачів облікових та звітних даних.

«Власникам, керівництву підприємства завжди важливо знати, який вид інвестицій принесе більшу вигоду. З огляду на це потрібно аналізувати різні економічні чинники, що впливають на інвестиційний клімат на підприємстві, в регіоні, країні в цілому»[27].

1.3. Об'єкти та суб'єкти інвестиційної діяльності

«Інвестиційна діяльність є невід'ємною складовою виробничо-господарської діяльності підприємства, яка орієнтована на розвиток одночасно суб'єкта інвестиційної діяльності та оновлення і вдосконалення його виробничих засобів праці, збільшення корпоративних прав, фінансових ресурсів (об'єктів інвестицій)»[28].

Відповідно до Закону України «Про інвестиційну діяльність» інвестиційна діяльність визначена як сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб та держави щодо реалізації інвестицій.

Інвестиційна діяльність є невід'ємною складовою всієї господарської діяльності підприємства, як це подано на рис. 1.2.

Рис.1.2. Види діяльності підприємства

«Звичайна діяльність – це будь-яка основна діяльність підприємства, а також операції, які забезпечують або виникають внаслідок здійснення такої діяльності. До звичайної його діяльності слід віднести придбання матеріалів та сировини, інших запасів, виконання послуг, виробництво продукції, розрахунки з постачальниками і клієнтами, розрахунки за довгостроковими і короткостроковими зобов'язаннями, з працівниками і бюджетом, списання знецінених запасів, переоцінку короткотермінових інвестицій, курсові різниці тощо» [29].

Звичайна діяльність підприємства поділяється на операційну, фінансову та іншу.

До операційної діяльності підприємства відносяться усі види основної та іншої операційної діяльності, крім фінансової та інвестиційної.

Виробнича функція супроводжується витратами на виготовлення продукції, та її продажем, а також витратами адміністративного характеру, іншими операційними витратами.

Фінансова діяльність – це діяльність підприємства, яка призводить до змін розміру і складу власного та позикового капіталу.

Інвестиційна діяльність – це діяльність підприємства, яка пов'язана з придбанням та реалізацією тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів. Таке визначення дається у НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Отже інвестиційний процес включає такі фази:

– інвестиційні вкладення власних та залучених ресурсів з метою придбання інвестиційних проектів, що входять до інвестиційної бази (портфеля об'єктів реального та фінансового інвестування). Наслідком використання інвестиційного портфеля в процесі операційної та фінансової діяльності є отримання прибутку, що за рішенням власників може бути вилучений з підприємства (на дивіденди, відсотки) або повторно реінвестований в господарську діяльність;

– вилучення окремих об'єктів (вихід з окремих проектів та програм) – списання, продаж, безкоштовна передача об'єктів, які також можуть приносити додаткову вигоду у формі прибутку, що направляється на фінансування нових інвестиційних проектів.

На жаль, сьогодні немає чіткого поділу на рахунках обліку та й у звітності фінансової та інвестиційної діяльності. Для обліку результатів інвестиційної діяльності призначені рахунки «Інші доходи», де ведеться облік доходів від реалізації фінансових інвестицій, безоплатно отриманого майна тощо, та «Інші витрати», де обліковуються собівартість реалізованих фінансових інвестицій, неопераційні курсові різниці, безоплатно передані активи тощо. Крім того, у звітності доходи і витрати інвестиційної діяльності не виділені окремим рядками (у формі № 2 «Звіт про фінансові результати

(Звіт про сукупний дохід)»), а включається до складу інших доходів та інших витрат.

Основна діяльність – це та, яка пов’язана з виробництвом або реалізацією товарів, робіт і послуг, визначена статутом при створені підприємства і яка забезпечує основну частку його доходу.

Витрати, які виникають в результаті основної діяльності, поділяють за функціями, а саме: на виробничу, адміністративну, на збут та інші.

Як зазначалося, відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» під інвестиційною діяльністю розуміють «придбання та реалізацію тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів», тобто визначення результату від інвестиційної діяльності передбачає порівняння доходів від інвестиційної діяльності: «придбання необоротних активів та фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів» з витратами від інвестиційної діяльності: «реалізацією необоротних активів та фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів».

Зміни, які відбулись з 2008 року у Плані рахунків та національних положеннях з бухгалтерського обліку і звітності зумовили деяку невідповідність у розумінні доходів і витрат інвестиційної діяльності через те, що операції з реалізації необоротних активів вилучені зі складу інвестиційної діяльності і віднесені до операційної. Це суперечить самому визначенню інвестиційної діяльності, викликаю різнобій при заповненні звітних форм 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» і 3 «Звіт про рух грошових коштів», оскільки в останній надходження коштів від реалізації усіх необоротних активів відноситься до інвестиційної діяльності.

Суб’єктами (інвесторами та учасниками) інвестиційної діяльності можуть бути громадяни і юридичні особи України та іноземних держав, а також держави. Інвестори – суб’єкти інвестиційної діяльності, які приймають рішення про вкладення власних, позичкових і залучених майнових та

інтелектуальних цінностей в об’єкти інвестування. Інвестори можуть виступати в ролі будь-якого учасника інвестиційної діяльності.24 Учасниками інвестиційної діяльності можуть бути громадяни та юридичні особи України, інших держав, які забезпечують реалізацію інвестицій, як виконавці замовлень, або на підставі доручення інвестора.

Інвестиційна діяльність здійснюється у формі:

- інвестування, яке здійснюється громадянами, недержавними підприємствами, господарськими асоціаціями, а також громадським та релігійними організаціями;

- державного інвестування, яке здійснюється органами влади та управління України, а також державними підприємствами та установами;

- іноземного інвестування, яке здійснюється іноземними державними, юридичними та фізичними особами;

- спільного інвестування, яке здійснюється городянами та юридичними особами України та інших держав.

Об’єктами інвестиційної діяльності можуть бути будь-яке майно, в тому числі основні засоби й оборотні активи в усіх галузях та сферах економіки, цінні папери, цільові грошові вклади, науково-технічна продукція, інтелектуальні цінності, інші об’єкти власності, а також майнові права.

Забороняється інвестування в об’єкти, створення та використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України, а також порушує права та інтереси громадян, юридичних осіб і держави, що охороняються законом.

Інвестор самостійно визначає цілі, напрями, види й обсяги інвестицій, залучає для їх реалізації на договірній основі будь-яких учасників інвестиційної діяльності, у тому числі шляхом організації конкурсів і торгів.

Інвестування на підприємстві можна розглядати як безперервний процес, що зумовлює нагромадження капіталу за рахунок власних ресурсів (рис.1.3).

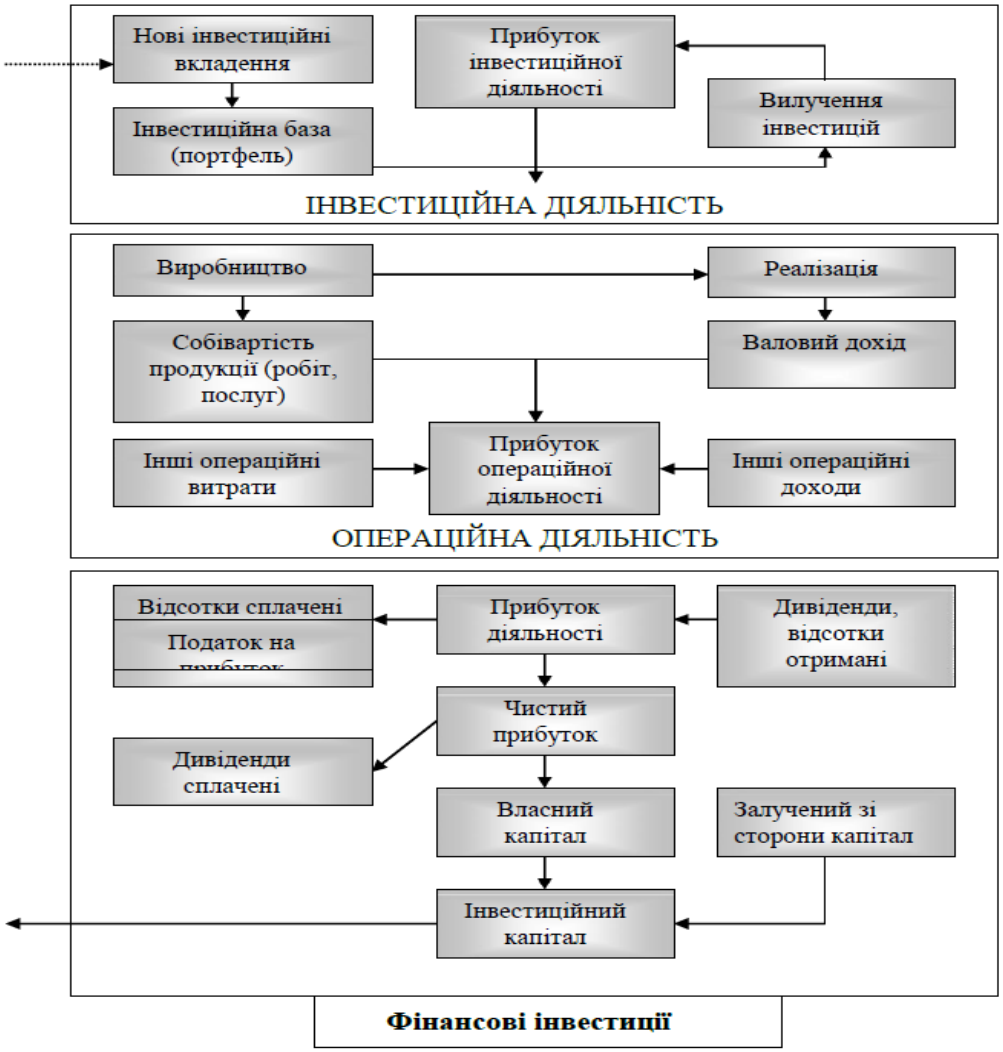

Рис. 1.3. Ринкова модель інвестиційних процесів на підприємстві

Для інвестування можуть бути залучені фінансові кошти у вигляді кредитів, випуску в установленому законодавством порядку цінних паперів і позик. Інвестор має право володіти, користуватися і розпоряджатися об'єктами та результатами інвестицій, включаючи реінвестиції та торговельні операції на території України, відповідно до законодавчих актів України.

З моменту залучення інвестицій та їх впровадження проходить певний етап – інвестиційний цикл. Крім того, з моменту вкладення капіталу до моменту отримання вигод проходить певний проміжок часу, який називають інвестиційним лагом. Треба відзначити, що інвестиції в діюче підприємство, особливо за рахунок власних джерел (капіталізації прибутку), на практиці важко обмежити окремими циклами з чітким виділенням моменту вкладення капіталу, одержання ефекту, тривалості інвестиційного лага.

РОЗДІЛ ІІ
АНАЛІЗ ГОСПОДАРЬКОЇ ДІЯЛЬНОТІ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКОВОЇ РОБОТИ В ПАТ "ІНТЕРПАЙП НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД"

2.1. Організаційно-економічна характеристика ПАТ "Інтерпайп Нижньодніпровський трубопрокатний завод"

ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ" - це сукупність основних цехів, глибоко переплетених між собою системою технологічних, економічних та комунікаційних зв'язків. Діюча в Товаристві організаційна структура управління передбачає централізацію функціональних зв'язків, що забезпечує безперебійну роботу основних цехів. У цих умовах кожна функціональна служба являє собою динамічну структурну одиницю, що забезпечена ка-драми відповідної кваліфікації, необхідними фінансовими ресурсами, що дає змогу маневрувати в роботі та якісно використовувати функціональні обов'язки з централізованого обслуговування усіх основних цехів як одного цілого виробництва.

Товариство має у своєму складі:

1. Два товаро виробничі цехи, а саме: колесопрокатний цех та цех з виробництва осей та колісних пар. А також допоміжні цехи: цех підготовки металургійного виробництва, транспортний цех, мартенівський цех.

Функції цехів:

- колесопрокатний цех (КПЦ) - виготовляє суцільнокатані колеса, бандажі (локомотивні, трамвайні, для вузької колії, для метрополітену), центри для тепловозів та електровозів, а також кільцеві вироби;

- цех з виробництва осей та колісних пар - виробляє осі та колісні пари відповідно до креслень, технічних умов, технологічних процесів, вимог номінальних термінів затвердженого плану виробництва;

- цех підготовки металургійного виробництва - виконує встановлені обсяги з відвантаження метало-відходів відповідно до планів, замовлень,

договорів, графіків, чинних стандартів та технічних умов за найме-нших витрат матеріальних, фінансових та трудових ресурсів;

- транспортний цех - забезпечує якісне та своєчасне виконання плану вантажоперевезень, виконання заявок підрозділів підприємства та контрагентів відповідно до укладених договорів;

- мартенівський цех - виконував номенклатуру замовлень з виробництва виплавки сталі для трубопрокатних та колесопрокатних цехів відповідно до чинних міждержавних стандартів та ТУ.

2. Відділ планування виробництва і постачань залізничної продукції здійснює планування виробництва та поставок залізничної продукції, складання та контроль дотримання графіків виробництва залізничної продукції; підготовка планів, розрахунок бюджетів та контроль їх виконання за виробничими майданчиками, що виробляють залізничну продукцію.

3. Служба директора технічного до складу якої входять: відділ засобів неруйнівного контролю; відділ технічного контролю; відділ з металознавства, рекламаційної роботи та запитів споживачів; відділ сертифікації, стандартизації та якості; відділ розробки нових продуктів; центральна випробувальна лабораторія; головний метролог, відділ контролю якості трубної продукції м. Дніпро, відділ контролю якості трубної продукції м. Нікополь.

Основними функціями служби є забезпечення функціонування та постійного покращення Системи управління якістю на заводі, а також забезпечення нормативною, технологічною та метрологічною підготовками виробництва, реалізація комплексних програм з усіх напрямків розробки та впровадження нових видів продукції, підвищення якості продукції, що випускається, удосконалення технології виробництва і скорочення витрат основної сировини та матеріалів.

4. Управління з промислової безпеки, охорони праці та навколишнього середовища до складу якого входять: відділ охорони праці; відділ екології та промислової санітарії; об'єктова пожежно-газорятівна служба.

Основними функціями управління є забезпечення виконання правових, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних, соціально-економічних та лікувально-профілактичних заходів, спрямованих на попередження нещасних випадків, професійних захворювань та аварій в процесі праці.

5. Служба головного інженера до складу якої входять: група з узгодження документації; ремонтний цех; служба головного енергетика: теплотехнічна лабораторія та цех енергозабезпечення; відділ модернізації устаткування, відділ бюджетування та організації ремонтів, центр засобів зв'язку.

Основними функціями служби є забезпечення заводу усіма видами енергії, своєчасного ремонту електро- та механоустаткування, електроустановок, повітряних та кабельних мереж, реалізація план-графіка проведення ремонтно-будівельних заходів, безперебійної роботи засобів зв'язку та систем сигналізації.

6. Управління по роботі з персоналом до складу якого входять: відділ кадрів; відділ розвитку персоналу; група з оплати; група з організаційного розвитку; адміністративно - господарський відділ.

Основними функціями служби є удосконалення організаційно-функціональної структури управління та штатного розкладу Товариства, забезпечення ефективного функціонування процесів укомплектування та підбору персоналу всіх підрозділів заводу. Аналіз ефективності та удосконалення діючої інтегрованої системи оплати праці, форм та методів мотивації персоналу.

7. Управління з фінансів, економіки та інформаційних технологій до складу якого входять: фінансовий відділ; економічний відділ; група інформаційних технологій, а також підрозділи головного бухгалтера: відділ з обліку виробничої собівартості та фінансової звітності, відділ податкового обліку та планування.

Основними функціями Управління є організація економічної та фінансової роботи Товариства, до-тримання єдиних методологічних основ ведення бухгалтерського обліку.

8. Управління матеріально-технічного забезпечення до складу якого входять: відділ допоміжної реалізації; відділ матеріально-технічного забезпечення; складське господарство; група кошторисно - фінансових розрахунків.

Основними функціями Управління є організація та контроль забезпечення заводу матеріалами, сиро-виною, ПММ, обладнанням, запасними частинами, реалізація інвестиційних заходів відповідно виробничої програми, організація вивантаження та зберігання ТМЦ на складах.

9. Управління з економічної безпеки займається організацією розробки та реалізації комплексу заходів із забезпечення безпеки заводу, перетин виявлених і профілактика можливих порушень безпеки.

10. Управління адміністративного забезпечення до складу якого входять: відділ загальногосподарської та адміністративної діяльності; палац культури "Металург"; дитячий оздоровчий табір; обладнаний за останнім словом медичної техніки Відокремлений підрозділ - Поліклініка ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ".

Основними функціями служби є розробка та впровадження заходів, спрямованих на удосконалення і розвиток соціальної інфраструктури.

11. Апарат Голови Правління до складу якого входять: юридичний відділ, музей, відділ корпоративних відносин та помічник Голови Правління.

Зміни в організаційній структурі відповідно до попереднього звітного періоду - перейменування ремонтно-механічний цеху в цех з виробництва осей та колісних пар.

Середньооблікова чисельність штатних працівників облікового складу за 2022 рік склала 2 023 чол. в т.ч. чисельність відокремленого підрозділу Поліклініка ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ" - 116 чол.

Середньооблікова чисельність працівників за 2022 рік у порівнянні з 2021 роком зменшилася на 556 чол., (- 21,6%)

Кількість позаштатних осіб, які працюють за сумісництвом - 98 чол.

Кількість осіб, які працюють на умовах неповного робочого часу (за власним бажанням) - 29 чол. Фонд оплати праці за звітний рік склав 408 249 тис.грн. Фонд оплати праці в звітному році зменшився на 27,3% відносно попереднього року за рахунок зниження чисельності працівників у 2022р. та зупинки виробництва з 24 лютого по кінець квітня.

Таблиця 2.1.

Ідентифікаційні реквізити, місцезнаходження та засоби зв'язку

ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ"

Повне найменування	ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ІНТЕРПАЙП НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД"
Скорочене найменування	ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ"
Повне найменування іноземною мовою	PUBLIC JOINT STOCK COMPANY "INTERPIPE NIZHNEDNEPROVSKY TUBE ROLLING PLANT"
Скорочене найменування іноземною мовою	PJSC "INTERPIPE NTRP"
Організаційно-правова форма	АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
Код за ЄДРПОУ	05393116
Територія (область)	Україна, Дніпропетровська область
Поштовий індекс	51200
Населений пункт	м. Дніпро
Вулиця, будинок	Вулиця Столєтова, будинок 21
Факс	349108
Телефон	359301 359250
www-адреса	ntz.dp.ua
Електронна адреса	info@ntz.dp.ua

Джерело: складено автором за даними youcontrol

Станом на 10.10.2023 року ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» є акціонерним товариством із статутним фондом 100 000 000,00 грн., складає самостійний баланс, має круглу печатку зі своїм найменуванням, поточний рахунок в банківський установі.

Інформацію про діяльність суб'єкта господарювання у розрізі видів економічної діяльності представлено у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2.

Основні види діяльності ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ"

Код за КВЕД	Вид діяльності
24.20	**Основний** Виробництво труб, порожнистих профілів і фітингів зі сталі
24.10	**Інші** Виробництво чавуну, сталі та феросплавів
85.32	Професійно-технічна освіта
86.21	Загальна медична практика
86.23	Стоматологічна практика
71.12	Діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування в цих сферах

Джерело: складено автором за даними youcontrol

Дані таблиці 2.3. дають підстави стверджувати, що відбувається збільшення господарського потенціалу, на що вказує збільшення суми активів на 11,83%, що в абсолютному виразі становить 2102332 тис.грн.

Потрібно відмітити, що у підприємства скорочується обсяг необоротних активів на 4,25% або на 151806 тис.грн, паралельно з цим відслідковується збільшення оборотних активів на15,87% що в грошовому еквіваленті становить 2254138 тис.грн.

Таблиця 2.3.

Горизонтальний аналіз активів АТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»

у 2021-2022 рр., тис. грн.

Показник	2021	2022	Абс. приріст, +,-	Відн. приріст, %
1	**2**	**3**	**4**	**5**
Основні засоби	3 317 783	3 060 763	-257020	-7,75
Незавершені капітальні інвестиції	251 818	354 796	102978	40,89
Нематеріальні активи	3 882	6 178	2296	59,14
Довгострокові фінансові інвестиції	1 856	1 796	-60	-3,23
НЕОБОРОТНІ АКТИВИ	**3 575 339**	**3 423 533**	**-151806**	**-4,25**
Запаси	693432	985 638	292206	42,14

Продовження таблиці 2.3.

1	2	3	4	5
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	9971443	11612 040	1640597	16,45
Дебіторська заборгованість за розрахунками				
за виданими авансами	271443	661 104	389661	143,55
з бюджетом	96842	460 804	363962	375,83
Інша поточна дебіторська заборгованість	2523787	2 533 249	9462	0,37
Гроші та їх еквіваленти	620368	197 664	-422704	-68,14
Інші оборотні активи	25255	6 209	-19046	-75,41
ОБОРОТНІ АКТИВИ	**14202570**	**16456708**	**2254138**	**15,87**
АКТИВИ	**17777909**	**19 880241**	**2102332**	**11,83**

Джерело: складено автором за даними youcontrol

Отже, ми можемо констатувати, що зміна суми балансу зумовлена в першу чергу збільшенням оборотних активів (15,87%).

Таблиця 2.4.

Горизонтальний пасивів активів АТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ»

у 2021-2022 рр., тис. грн.

Показник	2021	2022	Абс. приріст, +,-	Відн. приріст, %
1	2	3	4	5
Зареєстрований (пайовий капітал)	100000	100000	0	0,00
Додатковий капітал	159171	158255	-916	-0,58
Капітал у дооцінках	1283897	1124069	-159828	-12,45
Резервний капітал	19 993	19 993	0	0,00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток	3 753 418	2 944 373	-809045	-21,55
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	**5316479**	**4346690**	**-969789**	**-18,24**
Відстрочені податкові зобов’язання	262 224	15 689	-246535	-94,02
Довгострокові кредити банків	0	1 378 865	1378865	X
Інші довгострокові зобов’язання	2359842	1 623 689	-736153	-31,20
Довгострокові забезпечення	674 872	445 184	-229688	-34,03
ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ’ЯЗАННЯ	**3296938**	**3463427**	**166489**	**5,05**

Продовження таблиці 2.4.

1	2	3	4	5
Поточна кредиторська заборгованість за:				
довгостроковими зобов'язаннями	2290836	3 071 688	780852	34,09
товари, роботи, послуги	834 872	1362518	527646	63,20
розрахунками з бюджетом	20 782	4591	-16191	-77,91
розрахунками зі страхування	6518	2640	-3878	-59,50
розрахунками з оплати праці	25 576	12074	-13502	-52,79
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	2 126 459	2 136 847	10388	0,49
Поточні забезпечення	317 395	332 622	15227	4,80
Інші поточні зобов'язання	3542054	5 147 144	1605090	45,32
КОРОТКОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	**9164492**	**12070124**	**2905632**	**31,71**
БАЛАНС	**17777909**	**19880241**	**2102332**	**11,83**

Джерело: складено автором за даними youcontrol

Скорочується сума наявних джерел фінансування для залучення активів, що зумовлено зменшенням суми нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) на 809045 тис. грн. або ж на 21,55%. Зменшення величини власного капіталу на 969789 тис. грн. або на 18,24% дає підстави стверджувати, що спостерігається зниження рівня добробуту власників.

Протягом аналізованого періоду підприємство перебувало у п'ятірці передових компаній на ринку України. Відповідно до поставленої в дипломі мети нам необхідно більш детально дослідити місце суб'єкта господарювання на ринку України використавши аналітичні дані аналітичної платформи YouControl та привести до одного знаменника данні про індикатори, які характеризують ринковий скоринг АТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» за 2018 – 2022 роки.

Для визначення узагальнюючого показника в розрахунок береться місце підприємства у секторі, ринку та субринку, паралельно визначаючи відповідну частку даних сегментів в динаміці.

Таблиця 2.5.

Показники ринкового скорингу ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ"

за 2018 – 2022 роки

Фінансовий індикатор	2018	2019	2020	2021	2022
Індекс MarketScore	A/3.8	A/3.9	B/2.9	B/2.8	B/3.1
Частка у секторі	0,73%	0,78%	0,52%	0,43%	0,49%
Частка ринку	36,08%	40,08%	33,72%	20,09%	22,69%
Частка на субринку	36,08%	40,08%	33,72%	20,09%	22,69%
Місце компанії в секторі	13	12	18	29	20
Місце компанії на ринку	1	1	1	2	2
Місце компанії на субринку	1	1	1	2	2
Абсолютний приріст виручки за рік, млн грн	3324,9	960,1	-5154,4	-1244,6	-42,5
Відносний приріст виручки за рік, %	32,2%	7,0%	-35,2%	-13,1%	-0,5%
Абсолютний середньорічний приріст виручки за 3 роки, млн грн	2650,1	3195,9	-289,8	-1813,0	-2147,2
Сукупний середньорічний темп зростання виручки за 3 роки, %	33,7%	42,7%	-2,9%	-15,6%	-17,6%

Джерело: складено автором за даними youcontrol

Дані таблиці 2.5. свідчать про те, що з 2018 по 2020 роки величина індексу MarketScore значно погіршилася і становила відповідно A/3.8 у 2018 році проте вже у 2022 році даний індикатор знизився до рівня B/3.1 що безперечно дає підстави стверджувати про значне погіршення значення місця суб'єкта господарювання на ринку України.

Це в свою чергу пояснюється тим, що за попередні п'ять років компанія не змогла покращити своє становище в секторі і як наслідок втратила 16 позиції рейтингу, з'їхавши з 13 місця в 2018 році на 29 місце у 2022 році. Крім того, слід відмітити, що протягом досліджуваного періоду місце компанії на ринку та субринку перебувало на постійному рівні і підприємство займало першу та другу сходинку рейтингу. Дана ситуація пояснює той факт, що підприємство не змінило часку яку займає на ринку та субринку України.

Провальним для компанії виявився 2020 рік, коли ми можемо спостерігати за зменшенням значень абсолютного середньорічного приросту

виручки за рік з 3324,9 млн. грн у 2018 році до від'ємних 5154,4 млн. грн у 2020 році. Це с свою чергу призвело до зменшення величини сукупного середньорічного темпу зростання виручки за рік до -0,5% у 2022 році.

2.2. Фінансовий аналіз діяльності ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ"

Перш за все проведемо аналіз рівня ліквідності та платоспроможності АТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» за 2018 – 2022 роки. При проведенні обчислень застосуємо методику, що дасть нам змогу обчислити величину індикатора Fin Score. Цей зведений індикатор може розглядатися як скоринговий індекс фінансової стійкості підприємства та надає можливість здійснення аналізу повного спектра фінансової активності компанії, а саме зрозуміти положення суб'єкта господарювання відносно рівня ліквідності, платоспроможності, рентабельності та ділової активності.

Таблиця 2.6.

Динаміка рівня ліквідності ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ"

за 2018-2022 роки

Фінансовий індикатор	2018	2019	2020	2021	2022
Індекс FinScore	C/2.3	A/3.1	C/2.2	D/1.5	D/1.5
Ліквідність					
Поточна ліквідність	89,3%	122,3%	135,5%	155,0%	136,3%
Абсолютна ліквідність	3,5%	8,8%	9,0%	6,8%	1,6%
Коефіцієнт «кислотний тест»	81,6%	109,5%	120,1%	147,4%	128,2%
Коефіцієнт швидкої ліквідності	81,6%	109,5%	120,1%	147,1%	128,1%
Відношення грошових коштів до активів	3,2%	5,8%	5,1%	3,5%	1,0%
Проміжний коефіцієнт покриття	81,6%	109,5%	120,1%	147,1%	128,1%

Джерело: складено автором за даними you control

Базуючись на даних представлених у таб.2.6 ми можемо стверджувати, що за досліджуваний період АТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» значно покращило своє становище у плані ліквідності. Це доводить той факт, що майже всі основні показники, які характеризують рівень ліквідності підприємства значно збільшилися у період 2018-2022 років.

Так, якщо у 2018 році рівень поточної ліквідності перебував на позначці 89,3% при референтному рівні більше 100%, то вже у 2022 році даний

індикатор збільшився більше рекомендованого рівня і перебував на позначці 136,3%. Аналізуючи данні таблиці, ми можемо поставити під сумнів здатність компанії погашати поточні зобов'язання лише за рахунок грошових коштів та їх еквівалентів, оскільки значення коефіцієнта абсолютної ліквідності постійно знижується. Протягом останніх п'яти років, воно жодного разу не наблизилося до референтного значення, яке має перебувати на рівні більше 20%. Хоча інші індикатори демонструють позитивну динаміку до зростання, так наприклад здатність підприємства покривати короткострокові зобов'язання найбільш ліквідними активами (коефіцієнт швидкої ліквідності) та проміжний коефіцієнт покриття, які за досліджуваний період збільшилися у 1,6 рази з 81,6% у 2018 році до 128,2 % у 2022 році. Також необхідно відзначити, ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ" має ненабагато кращі показники поточної ліквідності у порівнянні з середніми значеннями по галузі (рис.2.1.).

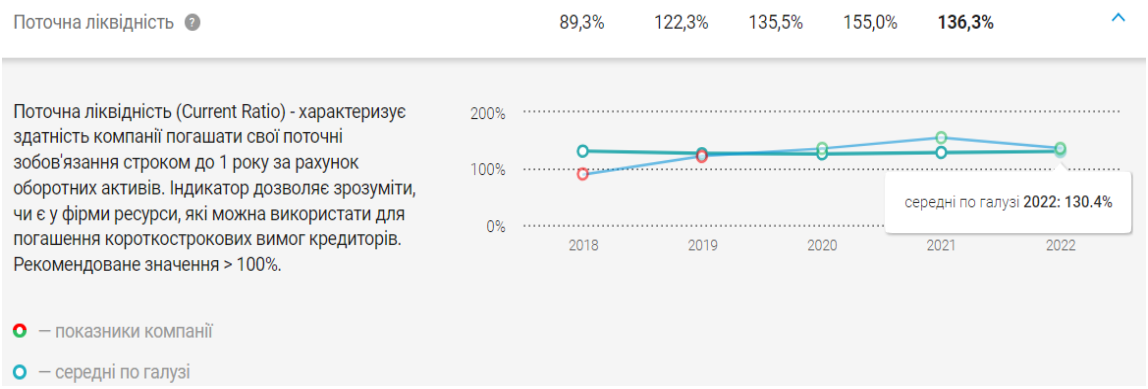

Рис.2.1. Динаміка зміни поточної ліквідності ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ" та середньогалузевої величини за 2018-2022 роки

З проведеного аналізу (рис.2.1.), ми можемо бачити, що у 2018 році середньогалузева величина постійної ліквідності перебувала на рівні 128,5% а цей же індикатор у ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ" знаходився на позначці 89,3%, а вже у 2022 році значення поточної ліквідності значно перевищувало середньогалузевий рівень, а саме 136,3% у ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ" та 130,4% в середньому по галузі.

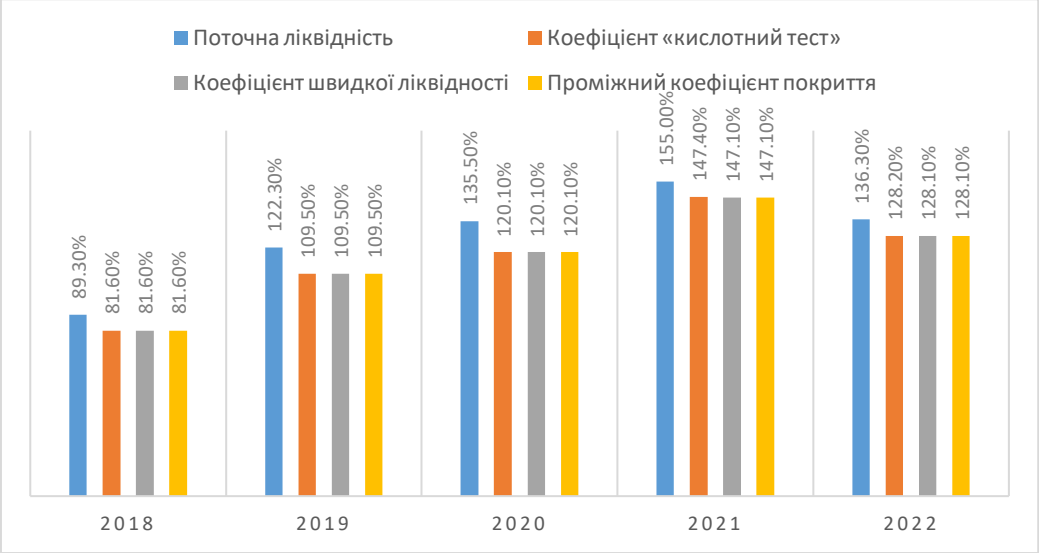

Рис.2.2. Динаміка зміни основних показників ліквідності ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ" за 2018-2022 роки

Отже, на протязі 2018-2022 року спостерігається збільшення усіх значимих коефіцієнтів, що характеризують ліквідність АТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ», що може бути розцінене нами як позитивне явище.

Ще одним етапам аналізу фінансових індикаторів є детальний аналіз показників які дають можливість зробити висновки, щодо платоспроможності АТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ».

Таблиця 2.7.

Динаміка рівня платоспроможності ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ" за 2018-2022 роки

Фінансовий індикатор	2018	2019	2020	2021	2022
Індекс FinScore	C/2.3	A/3.1	C/2.2	D/1.5	D/1.5
Платоспроможність					
Коефіцієнт автономії	5,8%	22,6%	25,2%	29,9%	21,9%
Відношення чистого боргу до EBITDA	7,5	3,7	4,8	201,8	7,4
Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом	31,9%	113,7%	111,1%	148,7%	127,0%

Джерело: складено автором за даними you control

Дослідивши стан платоспроможності АТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» за останні п’ять років, ми можемо спостерігати позитивні зрушення, оскільки відбулося збільшення в частині частки власного капіталу компанії у величині коштів, інвестованих у її діяльність, а саме з 5,8% у 2018 році до 21,9% у 2022 році.

Проте, дана ситуація, не дає нам змогу стверджувати, що АТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» стає більш фінансово незалежною від кредиторів, оскільки це значення не перевищує референтного рівня, який має бути на рівні >=50% для підприємств сектору нефінансових корпорацій, куди відноситься базовий суб'єкт господарювання. При чому, це відбувається на фоні великої розбіжності показників по підприємству та середньогалузевим рівнем за останні п'ять роки.

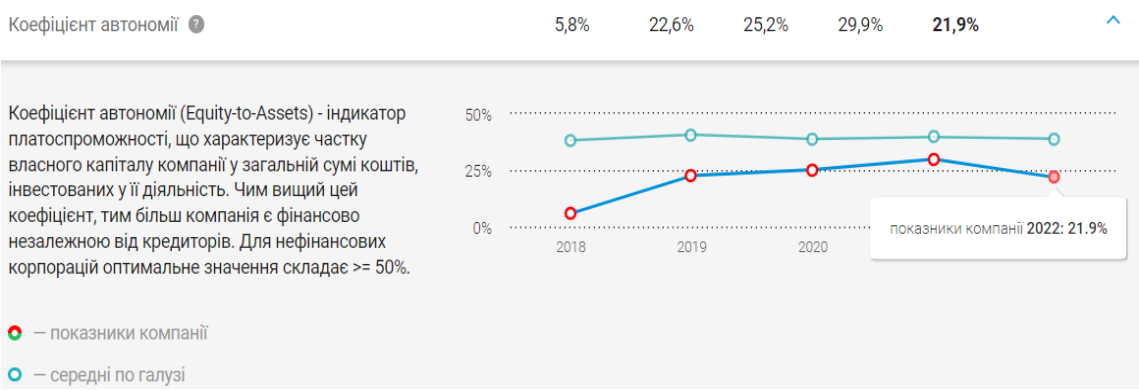

Рис.2.3. Динаміка зміни коефіцієнта автономії ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ" та середньогалузевої величини за 2018-2022 роки

Невтішну динаміку ми також спостерігаємо при аналізі коефіцієнта платоспроможності, який демонструє у скільки разів чистий борг перевищує величину прибутку до вирахування витрат за відсотками, сплати податків та амортизаційних відрахувань. Іншими словами, характеризує розмір наявного боргового навантаження та його відповідності наявним доходам отриманим в процесі здійснення господарської діяльності. А саме, відношення чистого боргу до EBITDA зменшилося з 7,5 у 2018 році до 7,4 у 2022 році що зовсім не відповідає межам референтного рівня (від 3 до 5).

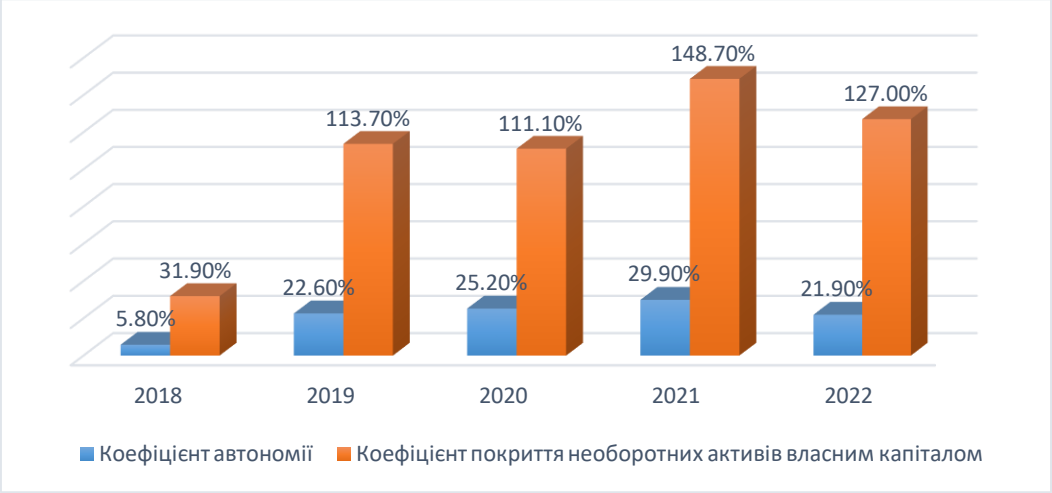

Рис.2.4. Динаміка зміни основних показників платоспроможності ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ" за 2018-2022 роки

Слідкуючим кроком, за допомогою якого, ми можемо системно аналізувати здатність компанії своєчасно та у повному обсязі розраховуватися за своїми довгостроковими зобов'язаннями є вивчення показників прибутковості, оскільки навряд чи підприємство зможе бути платоспроможним без досягнення позитивних результатів у цій частині. При аналізі ми маємо розрахувати вісім коефіцієнтів, які з одного боку всебічно описують скільки прибутку приносить той чи інший вид економічного активу, а з іншого відображає відношення різних видів прибутку до різних видів собівартості. Фінальні розрахунки коефіцієнтів за увесь період дослідження надані в таблиці 2.8.

Таблиця 2.8.

Динаміка рівня прибутковості ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ" за 2018-2022 роки

Фінансовий індикатор	2018	2019	2020	2021	2022
Індекс FinScore	C/2.3	A/3.1	C/2.2	D/1.5	D/1.5
Прибутковість					
ROA - Рентабельність активів	5,4%	17,2%	0,1%	-2,7%	-6,2%
Рентабельність власного капіталу	1163,4%	320,0%	0,5%	-10,4%	-23,2%
RCA - Рентабельність оборотних активів	6,6%	21,5%	0,2%	-5,9%	-15,1%
NPM - Чиста маржа	7,5%	24,0%	3,2%	0,5%	-4,7%
ROTA - Рентабельність загальних активів	10,3%	24,0%	3,2%	0,5%	-4,7%

Продовження таблиці 2.8.

Валова рентабельність собівартості	31,3%	52,6%	39,2%	9,9%	33,2%
Рентабельність операційних витрат	71,3%	168,0%	87,3%	13,8%	74,6%
Чиста рентабельність витрат	12,8%	29,2%	22,7%	-1,8%	20,0%

Джерело: складено автором за даними you control

Аналіз даних таблиці 2.8. доречно проводити у двох напрямами: перший – динаміка зміни показників рентабельності використання активів, та другий - в контексті відношення прибутку до собівартості.

Дані таблиці 2.8. дають змогу стверджувати, що АТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» протягом досліджуваного періоду не змогло поліпшити свої позиції з точки зору прибутковості. Ми можемо спостерігати не значне (на рівні 0,9%) збільшення валової рентабельності собівартості до рівня 33,2% у 2022 році та збільшення рентабельності операційних витрат з 71,3% у 2018 році до 74,6% у 2022 році, поряд з цим ми бачимо суттєве зниження по усіх основних індикаторах які характеризують рівень прибутковості компанії. Так, спостерігається зниження рентабельності активів до -6,2% у 2022 році, рентабельності власного капіталу та рентабельності оборотних активів відповідно до від'ємних 23,2% та 15,1%.

Економічна політика побудована в компанії не дозволила їй поліпшити відношення чистого прибутку до загальної виручки компанії. Так у 2022 році чиста маржа перебувала на позначці -4,7% при тому що середнє значення цього показника по галузі у 2022 році перебувало на рівні 1,0%.

2.3. Бухгалтерський облік фінансових інвестицій

Згідно з чинним Планом рахунків бухгалтерського обліку фінансові інвестиції поділяються на поточні фінансові інвестиції та довгострокові фінансові інвестиції.

Для обліку поточних фінансових інвестицій призначений рахунок 35 з однойменною назвою.

Для обліку довгострокових фінансових інвестицій у бухгалтерському обліку передбачено рахунок:

14 «Довгострокові фінансові інвестиції», котрий має такі субрахунки:

14.1 «Інвестиції пов'язаним сторонам за методом участі в капіталі»;

14.2 «Інші інвестиції пов'язаним сторонам»;

14.3 «Інвестиції непов'язаним сторонам».

«Рахунок 14 призначений для узагальнення інформації про наявність і рух довгострокових інвестицій (вкладень) у *цінні папери* інших підприємств, *облігації* державних і місцевих позик, здійснення внесків до *статутного капіталу* інших підприємств, створених на території України і за кордоном.

Виходячи з того, інвестується підприємство пов'язаною стороною чи ні, для обліку мають використовуватися субрахунки 14.1 (14.2) або 14.3»[22].

«Інвестиції пов'язаним сторонам (а саме в асоційовані, дочірні, спільні підприємства), як правило, обліковуються за *методом участі в капіталі*. Однак існують й винятки, коли інвестиції у зазначені компанії відображаються за справедливою вартістю (наприклад, інвестиції, придбані для продажу протягом 12 місяців, та ін.)» [22].

«Виходячи з цього для подальшої класифікації на рахунках бухгалтерського обліку необхідно виділити ті інвестиції пов'язаним сторонам, що обліковуються (будуть обліковуватися) за методом участі в капіталі (субрахунок 14.1), та інші інвестиції (субрахунок 14.2)» [22].

«До короткострокових інвестицій відносяться поточні інвестиції з терміном утримання менше року і які можуть бути вільно реалізовані (акції, облігації, сертифікати, казначейські зобов'язання, а також депозитні вклади на рахунки в установах банку з метою одержання відсотків)» [22].

Згідно П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції» відображення в обліку і звітності таких інвестицій здійснюється за собівартістю або справедливою вартістю кожної окремої інвестиції або інвестиційного портфеля в цілому. Зниження справедливої вартості інвестиції у порівнянні з її собівартістю

(вкладеними коштами) розцінюються як фінансові втрати, зростання – відноситься на зменшення вказаних витрат.

Для обліку короткострокових інвестицій використовується рахунок *35 «Поточні фінансові інвестиції»,* котрий має такі субрахунки:

35.1 «Еквіваленти грошових коштів»;

35.2 «Інші поточні фінансові інвестиції».

«Складовою облікової політики підприємства повинен бути критерій віднесення інвестицій до грошових еквівалентів. Як правило, до грошових еквівалентів відносять поточні інвестиції, початковий строк погашення яких не перевищує 3 місяці і відносно яких існує впевненість у тому, що вони не будуть зменшуватися протягом встановленого терміну інвестування.

Хоча еквіваленти грошових коштів й увійшли до складу рахунка 35 «Поточні фінансові інвестиції», але їх вартість відображається в Балансі у складі статті «Грошові кошти та їх еквіваленти»»[22].

Тому всі інші поточні фінансові інвестиції відображаються в бухгалтерському обліку на субрахунку 35.2 «Інші поточні фінансові інвестиції».

Таблиця 2.9.

Кореспонденція рахунків з обліку поточних фінансових інвестицій

№	Зміст господарських операцій	Дт	Кт
1	Придбання інвестицій	35.2	30, 31, 68.5
2	Продаж інвестицій	30, 31, 68.5	74.1
3	Списання облікової вартості інвестицій	97.1	35.2
4	Дохід (відсотки) від інвестицій	37.3	73.1

Джерело: складено автором за [22]

За *справедливою вартістю* відображаються фінансові інвестиції у інші суб'єкти господарювання, крім інвестицій, що утримуються підприємством до їх погашення, або обліковуються за методом участі в капіталі.

Справедлива вартість – сума, за якою може бути здійснений обмін активу, або оплата зобов'язання в результаті операції між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами.

За справедливою вартістю здійснюється облік інвестицій в асоційовані підприємства, дочірні, спільну діяльність зі створенням юридичної особи за наявності однієї з умов:

– фінансові інвестиції придбані та утримуються виключно для продажу протягом 12 місяців з дати придбання;

– асоційоване або дочірнє підприємство ведуть діяльність в умовах, які обмежують його здатність передавати кошти інвестору протягом періоду, що перевищує 12 місяців.

Справедлива вартість інвестицій в обліку визначається шляхом їх дооцінки, уцінки. На суму дооцінки інвестицій (різницю між їх обліковою і справедливою вартістю) створюється відповідний фонд у кредиті субрахунку *41 «Капітал в дооцінках», субрахунки 41.3 «Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів».* Сума уцінки списується на зменшення цього джерела, а за його відсутності – на інші витрати у дебет субрахунку *97.5 «Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій»*.

Таблиця 2.10.

Кореспонденція рахунків з відображення переоцінки фінансових інвестицій

№	Зміст господарських операцій	Дт	Кт
1	Дооцінка інвестицій на збільшення капіталу в дооцінках	14.2	41.3
2	Віднесення суми дооцінки до складу інших доходів	14.2	74.6
3	Уцінка інвестицій за рахунок скоріше створеного капіталу в дооцінках	41.1	14.2
4	Віднесення уцінки на інші витрати за відсутності капіталу в дооцінках	97.5	14.2

Джерело: складено автором [22]

Облік доходів, які виникають в процесі звичайної діяльності, але не пов’язані з операційною та фінансовою діяльністю підприємства, ведеться на рахунку 74 «Інші доходи». Рахунок 74 має ознаки пасивного рахунку, призначений для обліку господарських процесів, більшість з яких стосуються інвестиційної діяльності:

74.1 «Дохід від реалізації фінансових інвестицій»;

74.2 «Дохід від відновлення корисності активів»;

74.4 «Дохід від неопераційної курсової різниці»;

74.5 «Дохід від безоплатно одержаних активів»;

74.6 «Інші доходи».

«У зв'язку з внесеними змінами до порядку відображення в обліку реалізації необоротних активів, субрахунок 74.3 з аналогічною назвою вилучений. У даний час доходи від реалізації основних засобів, інших необоротних матеріальних активів і нематеріальних активів відображаються у складі іншого операційного доходу на відповідному субрахунку 71.2, які також слід вважати доходами інвестиційної діяльності.

Одержання доходу відображається за кредитом зазначених субрахунків, за дебетом – належна сума непрямих податків (податку на додану вартість, акцизного збору та інших зборів (обов'язкових платежів) та списання доходів в порядку закриття на рахунок 79 «Фінансові результати»» [22].

Таблиця 2.11.

Кореспонденція рахунків з обліку інвестиційних доходів, пов'язаних з реалізацією інвестиційного майна та інвестицій

№	Зміст господарської операції	Дт	Кт
1	**2**	**3**	**4**
1	Визнано необоротні активи як такі, що підлягають реалізації, та переведено їх до групи вибуття	28.6 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу»	10 «Основні засоби», 11 «Інші необоротні активи», 12 «Нематеріальні активи»
2	Списано собівартість переведених необоротних активів та груп вибуття	94.3 «Собівартість реалізованих виробничих запасів»	28.6 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу»
3	Продано необоротні активи з групи вибуття	37 «Розрахунки з різними дебіторами»	71.2 «Дохід від реалізації інших оборотних активів»
4	Визнано інший дохід від реалізації майнового комплексу	37 «Розрахунки з різними дебіторами»	71.2 «Дохід від реалізації інших оборотних активів»
5	Визнано інший дохід у розмірі справедливої вартості об'єктів основних засобів, отриманих в обмін на фінансові інвестиції	10 «Основні засоби»	74.1 «Доходи від реалізації фінансових інвестицій»
6	Визнано інший дохід у зв'язку із збільшенням довгострокової дебіторської заборгованості	18 «Довгострокова дебіторська заборгованість»	74 «Інші доходи»

Продовження таблиці 2.11

7	Визнано інший дохід у розмірі справедливої вартості виробничих запасів, отриманих в обмін на неподібні необоротні активи	20 «Виробничі запаси»	74.2 «Дохід від відновлення корисності активів»
8	Визнано інший дохід при отриманні безготівкових коштів за реалізовані фінансові інвестиції	31 «Рахунки в банках»	74.1 «Дохід від реалізації фінансових інвестицій»
9	Визнано іншим доходом списання додаткового капіталу	42 «Додатковий капітал»	74 «Інші доходи»
10	Визнано інший дохід у зв'язку з погашенням (зменшенням) зобов'язань за довгостроковими позиками	50 «Довгострокові позики»	74 «Інші доходи»
11	Визнано інший дохід у зв'язку з погашенням (зменшенням) кредиторської заборгованості перед постачальниками і підрядниками при передачі в рахунок такого погашення необоротних активів	63 «Розрахунки з постачальниками і підрядниками»	74.2 «Дохід від реалізації необоротних активів»
12	Відображено суму податків і платежів, отриманих у складі іншого доходу	74 «Інші доходи»	64 «Розрахунки за податками і платежами»
13	Віднесено інші доходи та доходи від реалізації необоротних активів групи вибуття на фінансовий результат від інвестиційної діяльності	74 «Інші доходи», 71.2 «Дохід від реалізації інших оборотних активів»	79.3 «Результат іншої звичайної діяльності», 79.1 «Результат від операційної діяльності»

Джерело: складено автором за [22]

До складу витрат інвестиційної діяльності відносяться витрати, які виникають під час звичайної діяльності (крім фінансових витрат), але не пов'язані безпосередньо з виробництвом та/або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг). До таких витрат належать:

– собівартість реалізованих фінансових інвестицій (балансова вартість та витрати, пов'язані з реалізацією фінансових інвестицій);

– собівартість реалізованих необоротних активів (залишкова та витрати, пов'язані з реалізацією необоротних активів, майнових комплексів, якщо вони не переведені до складу товарів та групи вибуття, утримуваних для продажу);

– втрати від неопераційних курсових різниць;

– сума уцінки необоротних активів і фінансових інвестицій;

– витрати на ліквідацію необоротних активів (розбирання, демонтаж);

– залишкова вартість ліквідованих (списаних) необоротних активів;

– інші витрати звичайної діяльності.

При реалізації фінансових інвестицій, необоротних активів та майнових комплексів особливістю є те, що собівартість їх реалізації буде збільшуватися на суму витрат, пов'язаних із реалізацією.

Облік витрат, що виникають в процесі звичайної діяльності (крім фінансових витрат), але не пов'язані з виробництвом або реалізацією основної продукції (товарів) та послуг ведеться на рахунку 97 «Інші витрати» та його субрахунках:

97.1 «Собівартість реалізованих фінансових інвестицій»;

97.2 «Втрати від зменшення корисності активів»;

97.4 «Втрати від неопераційних курсових різниць»;

97.5 «Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій»;

97.6 «Списання необоротних активів»;

97.7 «Інші витрати діяльності».

«Як зазначалось, у зв'язку з внесеними змінами до порядку відображення в обліку реалізації необоротних активів, субрахунок 97.3 «Собівартість реалізованих необоротних активів» вилучено. Залишкову вартість основних засобів, інших матеріальних та нематеріальних необоротних активів, що підлягають реалізації, спочатку переводять до складу товарів на субрахунок 28.6 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу». Після продажу таких активів її списують як реалізацію інших оборотних активів на субрахунок 94.3 «Собівартість реалізованих виробничих запасів»» [22].

Усі зазначені витрати слід вважати витратами інвестиційної діяльності, що зменшують аналогічні доходи, різниця між ними дає фінансовий результат від інвестиційної діяльності. За дебетом рахунку 97 відображається сума визнаних інвестиційних витрат, за кредитом – їх списання на рахунок 79 «Фінансові результати».

«Варто відзначити, що з впровадженням Національного П(С)БО 1 та нових форм звітності, задекларованих цим положенням, з вітчизняного законодавства вилучено поняття «надзвичайні доходи», «надзвичайні втрати» та «надзвичайна діяльність». З огляду на те, що надзвичайні ситуації можуть мати місце на підприємствах будь-якої організаційно-правової форми, то такі надзвичайні події повинні обліковуватись відокремлено у складі операційної, фінансової та інвестиційної діяльностей, в залежності від характеру непередбачених ризиків (політичних, економічних, фінансових, інвестиційних). Однак, такої методики обліку надзвичайних подій та відображення їх в звітності не затверджено. Тому всі доходи та, як частіше буває, втрати, які негативно впливають на кінцевий результат, за діючою методикою обліковуються на рахунках, які призначені для визначення результату інвестиційної діяльності: 74 «Інші доходи» та 97 «Інші витрати». Такий порядок ще більше спотворює інформацію про результати інвестиційних дій та визначення витрат, доходів та результату від інвестиційної діяльності» [22].

Таблиця 2.12.

Кореспонденція рахунків з обліку витрат, пов'язаних з реалізацією інвестиційного майна

№	Зміст господарських операцій	Дт	Кт
1	**2**	**3**	**4**
1	Відображено списання вартості довгострокової фінансової інвестиції	97.1 «Собівартість реалізованих фінансових інвестицій»	14 «Довгострокові фінансові інвестиції»
2	Списано залишкову вартість об'єктів основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів у зв'язку з реалізацією (продажем)	94.2 «Собівартість реалізованих виробничих запасів»	28.6 «Необоротні матеріальні активи та групи вибуття, утримувані для продажу»
3	Відображено втрати від неопераційної від'ємної курсової різниці	97.4 «Втрата від неопераційних курсових різниць»	31 «Рахунки в банках», 34 «Короткострокові векселі одержані», 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»

Продовження таблиці 2.12

1	2	3	4
4	Відображено суму уцінки об'єкта основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів, фінансових інвестицій	97.5 «Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій»	10 «Основні засоби», 11 «Інші необоротні матеріальні активи», 12 «Нематеріальні активи», 14 «Довгострокові фінансові інвестиції»
5	Списано додаткові витрати, пов'язані з ліквідацією, безкоштовною передачею, нестачею або псуванням, іншим вибуттям основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів	97.6 «Списання необоротних активів»	20 «Виробничі запаси», 31 «Рахунки в банках», 65 «Розрахунки за страхуванням», 66 «Розрахунки за виплатами працівникам», 68.5 «Розрахунки з іншими кредиторами»
6	Відображено у складі фінансових результатів суму витрат інвестиційної діяльності звітного періоду	79 «Фінансові результати»	94.3 «Собівартість реалізованих виробничих запасів», 97 «Інші виграти»

Джерело: складено автором за [22]

«Аналітичний облік доходів від участі в капіталі ведеться за кожним об'єктом інвестування та іншими ознаками, визначеними підприємством.

Первинними документами для обліку доходів від участі в капіталі є розрахунки та довідки бухгалтерії. Віднесення доходів на фінансовий результат від інвестиційних операцій оформляється розрахунком (довідкою) бухгалтерії» [22].

Інформація за рахунком 72 «Дохід від участі в капіталі» знаходить своє відображення в Звіті про фінансові результати в рядку з аналогічною назвою.

Облік доходів, які пов'язанні з нарахуванням та отриманням дивідендів, відсотків ведеться на пасивному рахунку 73 «Інші фінансові доходи», хоча їх

варто кваліфікувати як доходи інвестиційної діяльності. За кредитом рахунку відображається визнана сума доходу, за дебетом – списання кредитового обороту на рахунок 79 «Фінансові результати».

У ході здійснення інвестиційної діяльності підприємство може зазнавати втрат від участі в капіталі.

Втрати від зменшення вартості інвестицій, облік яких ведеться за методом участі в капіталі, відображаються на рахунку 96 «Втрати від участі в капіталі».

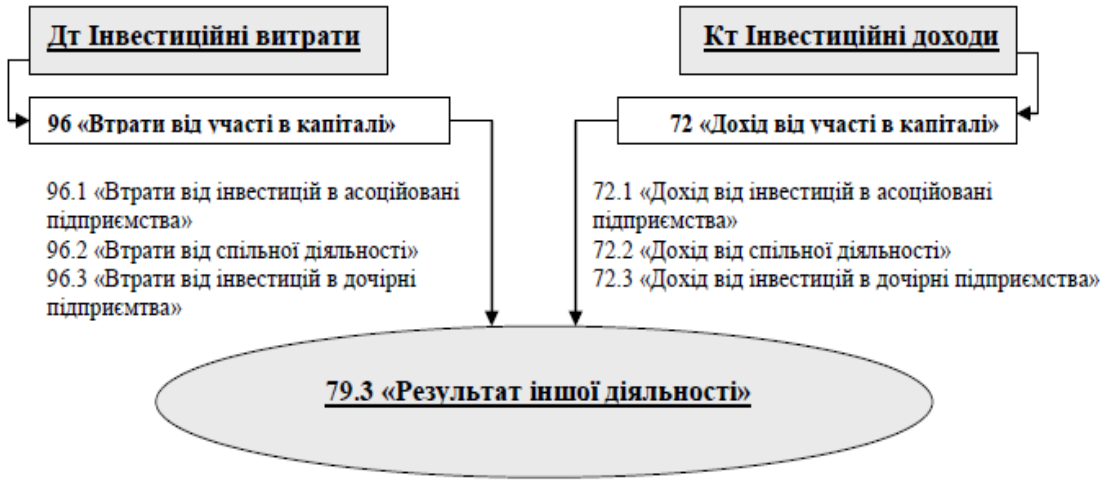

Рис. 2.5. Кореспонденція рахунків з обліку доходів і витрат від участі в капіталі

«За дебетом рахунку відображається сума визнаних втрат, за кредитом – списання втрат на рахунок 79 «Фінансові результати».

Первинними документами з відображення суми визнаних втрат від участі в капіталі та списання на фінансові результати є довідки (розрахунки) бухгалтерії» [22].

Отже, доходи і витрати інвестиційної діяльності в обліку за сучасним Планом рахунків є розпорошеними на багатьох бухгалтерських рахунках. Тому важливим завданням організації такого обліку є узагальнення такої інформації з метою отримання реальних даних про результати інвестиційної діяльності на підприємствах та відображення його в фінансовій звітності.

РОЗДІЛ ІІІ
УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ НА ВИРОБНИЧОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

3.1. Особливості проведення інвентаризації фінансових інвестицій

Інвентаризацію фінансових інвестицій проводять перед складанням річної фінансової звітності в період двох місяців до дати балансу. Про це зазначено у пункті 10 розділу І Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого наказом Мінфіну від 02.09.2014 № 879 (*далі* — Положення № 879).

Під час інвентаризації цих об'єктів слід орієнтуватися на норми національних стандартів бухгалтерського обліку: П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції» та П(С)БО 13 «Фінансові інструменти».

Основні процедурні моменти інвентаризації наведено в підрозділі 6 розділу ІІІ Положення № 879, який присвячений фінансовим активам і називається «Інвентаризація готівки, грошових коштів та їх еквівалентів, бланків документів суворої звітності» (пп. 6.4-6.7 розд. ІІІ Положення № 879). Інвентаризації підлягають об'єкти, що їх відображають у відповідних статтях балансу (табл. 3.1).

Таблиця 3.1.

Фінансові інвестиції та інструменти, які підлягають інвентаризації

Назва рядка в балансі	Субрахунок бухгалтерського обліку
1030 «Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств»	141 «Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі»
1035 «Довгострокові фінансові інвестиції: інші фінансові інвестиції»	142 «Інші інвестиції пов'язаним сторонам» 143 «Інвестиції непов'язаним сторонам»
1160 «Поточні фінансові інвестиції»	351 «Еквіваленти грошових коштів» 352 «Інші поточні фінансові інвестиції»

Джерело: складено автором

Далі розглянемо послідовність дій під час інвентаризації цінних паперів та фінансових інвестицій.

Крок 1. Розподіляємо за емітентами та перевіряємо дійсність прав, посвідчених цінними паперами

Спочатку проводять розподіл цінних паперів за видами цінних паперів та емітентами. Потреба такого розподілу випливає зі змісту підпункту 6.4 розділу III Положення № 879. Тому під час проведення інвентаризації цінних паперів слід аналізувати сукупність цінних паперів одного емітента певного виду і однієї номінальної вартості, які мають однакову форму випуску та міжнародний ідентифікаційний номер.

На цьому етапі встановлюють і дійсність прав, посвідчених цінними паперами. А саме: чи продовжує свою діяльність підприємство — емітент цінних паперів? Слід упевнитися в наявності емітента (його самого або його правонаступників) та визначити (якщо це можливо), чи не перебуває емітент у стані самоліквідації або чи не проводять щодо нього процедуру банкрутства. За наявності документів, що підтверджують цей факт, слід оформити акт списання. Таким документом може бути довідка державного реєстратора про виключення емітента з Єдиного державного реєстру.

Крок 2. Перевіряємо наявність цінних паперів

Заходи, які підприємство має проводити на цьому етапі, залежать від того, яка у цінних паперів форма випуску. Зрозуміло, що перевіряти наявність цінних паперів у документарній та бездокументарній формі слід по-різному.

Документарна форма цінних паперів передбачає, що її власника встановлюють на підставі сертифіката цінного папера. Сертифікат цінних паперів — це документ на паперовому носії, який може бути зіпсований або вкрадений. У цьому випадку потрібно встановити наявність (або відсутність) сертифіката, а також правильність його оформлення (форма сертифіката, назва, серія, номер тощо).

Цінні папери, розміщені на електронному носії інформації в системі депозитарного обліку, неможливо перевірити на фізичну наявність. Тому цінні папери в бездокументарній формі, передані підприємством на зберігання депозитарним установам, інвентаризують шляхом проведення звірки

залишків, відображених на відповідних рахунках бухгалтерського обліку підприємства, з даними виписок, виданих відповідними депозитарними установами.

Щодо цінних паперів на пред'явника, то для передачі прав, посвідчених таким цінним папером, досить вручити цінний папір тій чи тій особі. Тобто всіма правами володіє особа, у якої є цінний папір. Тому фізична відсутність цінного папера такого типу, що існує в паперовому вигляді в документарній формі, означає повну втрату ним вартості та неможливість визнання фінансової інвестиції в такий цінний папір активом. І навпаки, до виявлення на підприємстві цінного папера на пред'явника, не зазначеного на рахунках бухгалтерського обліку, слід ставитись так само, як до неоприбуткованих запасів. Оприбуткування здійснюється за номінальною вартістю цінних паперів.

Інвентаризацію фінансових інструментів у частці статутних капіталів інших підприємств проводять шляхом звірки установчих документів з даними бухгалтерського обліку інвестора. На цьому етапі можливе виявлення набуття або втрати статусу пов'язаної особи, що є важливим для оподаткування.

Інвентаризаційна комісія у разі виявлення відхилень фактичної наявності цінних паперів від даних бухгалтерського обліку має вказати на нестачу або надлишок цінних паперів.

Крок 3. Перевіряємо правильність відображення фінансових інвестицій у балансі підприємства

Для перевірки балансову вартість фінансових інвестицій у цінні папери порівнюють з витратами підприємства, що виникли під час придбання цінних паперів. Аналізують документи, на підставі яких право власності перейшло до підприємства. Під час порівняння враховують і номінальну вартість цінних паперів.

Правильність **методу обліку** фінансових інвестицій можна перевірити за інформацією представленою в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2.

Методи обліку фінансових інвестицій

Види фінансових інвестиції	**Метод обліку**
Довгострокові фінансові інвестиції в асоційовані, дочірні, у спільну діяльність (із створенням юридичної особи)	за методом участі в капіталі інших підприємств
Фінансові інвестиції (крім інвестицій, що утримуються підприємством до їх погашення або обліковуються за методом участі в капіталі)	за справедливою вартістю
Фінансові інвестиції, що утримуються підприємством до їх погашення	за амортизованою собівартістю

Джерело: складено автором

У процесі інвентаризації може бути виявлена потреба зміни методу оцінки фінансових інвестицій. Наприклад, коли фінансові інвестиції в акції підприємства-емітента потрібно вже оцінювати не за справедливою вартістю, а за методом участі в капіталі. Описана ситуація може виникнути внаслідок змін у структурі статутного капіталу емітента.

Зміна методів оцінки фінансових інвестицій в цінні папери на дату балансу призводить до потреби **перекласифікації** об’єкта обліку.

Фінансові інвестиції (крім інвестицій, що утримуються підприємством до їх погашення або обліковуються за методом участі в капіталі) на дату балансу відображають за справедливою вартістю. Для цих інвестицій потрібно перевірити **правильність облікових оцінок**. Справедливою вартістю таких цінних паперів є їхня поточна вартість на фондовому ринку. Якщо за цінними паперами немає котирування на фондовому ринку, слід провести їх експертну оцінку.

Крок 4. Перевіряємо повноту і своєчасність відображення в обліку доходів від фінансових інвестицій

Дивіденди, відсотки, роялті та ренту, що підлягають отриманню за фінансовими інвестиціями, відображають як фінансовий дохід інвестора, крім випадків, коли такі надходження не відповідають критеріям визнання доходу, встановленим П(С)БО 15 «Дохід» (кореспонденцію рахунків для цього

випадку наведено у пункті 4 *табл. 3*).

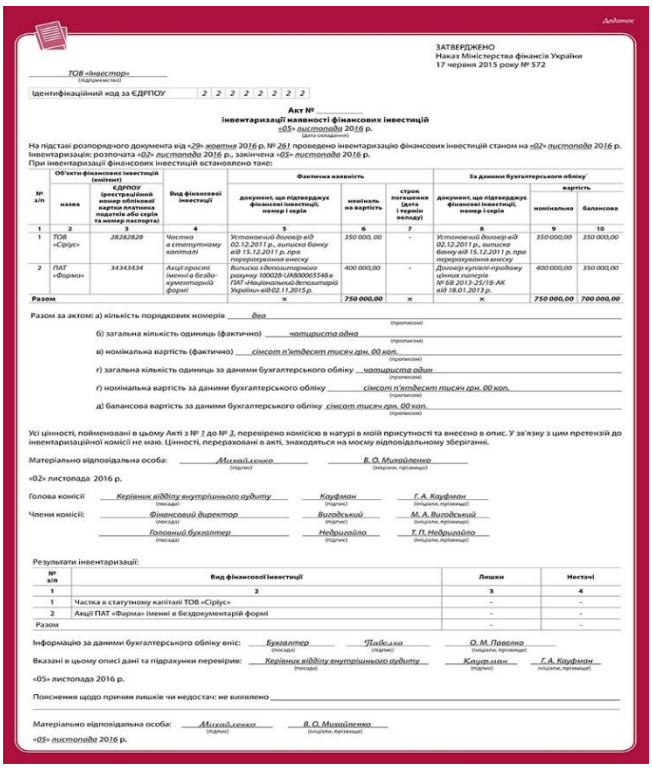
Дохід у вигляді дивідендів визнають у періоді прийняття рішення про їх виплату, після прийняття відповідного рішення зборами акціонерів емітента. Відсотки за облігаціями слід нараховувати з періодичністю та на дату, встановлену в проспекті емісії облігацій, незалежно від того, чи надійшли такі відсотки на банківський рахунок.

Крок 5. Оформлюємо документально результати інвентаризації

Результати інвентаризації відображають у двох окремих актах:

- акті інвентаризації цінних паперів;
- акті інвентаризації фінансових інвестицій в частки (паї) в статутних капіталах інших підприємств (пп. 6.6 розд. ІІІ Положення № 879).

Позаяк у Положенні № 879 не надано типових форм актів інвентаризації цінних паперів, такі форми підприємство може розробити самостійно або використати форму **Акта інвентаризації наявності фінансових інвестицій**, затверджену для бюджетних установ наказом Мінфіну від 17.06.2015 № 572 (рис.3.1.).

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства фінансів України
17 червня 2015 року № 572

ТОВ «Інвестор»

Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ 2 2 2 2 2 2 2 2

Акт №
інвентаризації наявності фінансових інвестицій
«05» листопада 2016 р.

На підставі розпорядчого документа від «29» жовтня 2016 р. № 261 проведено інвентаризацію фінансових інвестицій станом на «02» листопада 2016 р.
Інвентаризація: розпочата «02» листопада 2016 р., закінчена «05» листопада 2016 р.
При інвентаризації фінансових інвестицій встановлено таке:

№ п/п	Об'єкти фінансових інвестицій (емітент): назва	ЄДРПОУ (реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта)	Вид фінансової інвестиції	Фактична наявність: документ, що підтверджує фінансові інвестиції, номер і серія	номінал на вартість	строк погашення (дата і термін вкладу)	За даними бухгалтерського обліку: документ, що підтверджує фінансові інвестиції, номер і серія	вартість: номінальна	балансова
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	ТОВ «Сіріус»	28282828	Частка в статутному капіталі	Установчий договір від 02.12.2011 р., виписка банку від 15.12.2011 р. про перерахування внеску	350 000,00	-	Установчий договір від 02.12.2011 р., виписка банку від 15.12.2011 р. про перерахування внеску	350 000,00	350 000,00
2	ПАТ «Фарма»	34343434	Акції прості іменні в бездокументарній формі	Виписка з депозитарною рахунку 100028-UA800065548 в ПАТ «Національний депозитарій України» від 02.11.2015 р.	400 000,00	-	Договір купівлі-продажу цінних паперів № ВВ 2013-25/18-АК від 18.01.2013 р.	400 000,00	350 000,00
Разом				х	750 000,00	х	х	750 000,00	700 000,00

Разом за актом: а) кількість порядкових номерів два (прописом)
б) загальна кількість одиниць (фактично) чотириста одна (прописом)
в) номінальна вартість (фактично) сімсот п'ятдесят тисяч грн. 00 коп. (прописом)
г) загальна кількість одиниць за даними бухгалтерського обліку чотириста один (прописом)
ґ) номінальна вартість за даними бухгалтерського обліку сімсот п'ятдесят тисяч грн. 00 коп. (прописом)
д) балансова вартість за даними бухгалтерського обліку сімсот тисяч грн. 00 коп. (прописом)

Усі цінності, поіменовані в цьому Акті з № 1 до № 3, перевірено комісією в натурі в моїй присутності та внесено в опис. У зв'язку з цим претензій до інвентаризаційної комісії не маю. Цінності, перераховані в акті, знаходяться на моєму відповідальному зберіганні.

Матеріально відповідальна особа: Михайленко (підпис) В. О. Михайленко (ініціали, прізвище)
«02» листопада 2016 р.

Голова комісії: Керівник відділу внутрішнього аудиту (посада) Кауфман (підпис) Г. А. Кауфман (ініціали, прізвище)
Члени комісії: Фінансовий директор (посада) Вигодський (підпис) М. А. Вигодський (ініціали, прізвище)
Головний бухгалтер (посада) Недригайло (підпис) Т. П. Недригайло (ініціали, прізвище)

Результати інвентаризації:

№ п/п	Вид фінансової інвестиції	Лишки	Нестачі
1	2	3	4
1	Частка в статутному капіталі ТОВ «Сіріус»	-	-
2	Акції ПАТ «Фарма» іменні в бездокументарній формі	-	-
Разом		-	-

Інформацію за даними бухгалтерського обліку вніс: Бухгалтер (посада) Павленко (підпис) О. М. Павленко (ініціали, прізвище)
Вказані в цьому описі дані та підрахунки перевірив: Керівник відділу внутрішнього аудиту (посада) Кауфман (підпис) Г. А. Кауфман (ініціали, прізвище)
«05» листопада 2016 р.

Пояснення щодо причин лишків чи недостач: не виявлено

Матеріально відповідальна особа: Михайленко (підпис) В. О. Михайленко (ініціали, прізвище)
«05» листопада 2016 р.

Рис.3.1. Акт інвентаризації наявності фінансових інвестицій

В акті інвентаризації **зазначають**:

- назву фінансової інвестиції (акції, облігації, частки (паї) тощо);
- назву цінних паперів, якими оформлені фінансові інвестиції;
- дату і строк вкладу;
- номер і серію цінних паперів;
- назву документа, що підтверджує фінансові інвестиції (засновницький договір, інші угоди, виписки банків, накладні на передачу устаткування тощо);
- суму вкладу;
- вид вкладу.

За результатами інвентаризації проводять відповідні записи у бухгалтерському обліку.

Крок 6. Відображаємо інвентаризацію цінних паперів у бухгалтерському обліку

Результати перевірки наявності цінних паперів у бухгалтерському обліку відображають так, як показано в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3.

Відображення в обліку результатів інвентаризації цінних паперів

№ з/п	Господарська операція	Кореспонденція рахунків	Дебет	Кредит
1	Нестача цінних паперів (списання)	977	141, 142, 143, 351, 352	
	Відображення на позабалансовому рахунку суми нестачі	072		
	Списання на винну особу суми нестачі	375	746	
	Списання з позабалансового рахунку суму нестачі		072	
	Утримання суми нестачі із зарплати винної особи за її заявою	661	375	
2	Надлишок цінних паперів	141, 142, 143, 351, 352	424, 718	
3	Перекласифікація фінансових інвестицій	141, 142, 143, 351, 352	141, 142, 143, 351, 352	
4	Відображення доходу від цінних паперів	373	731, 732, 733	

Джерело: складено автором

Крок 7. Виконуємо податкові коригування за наслідками року

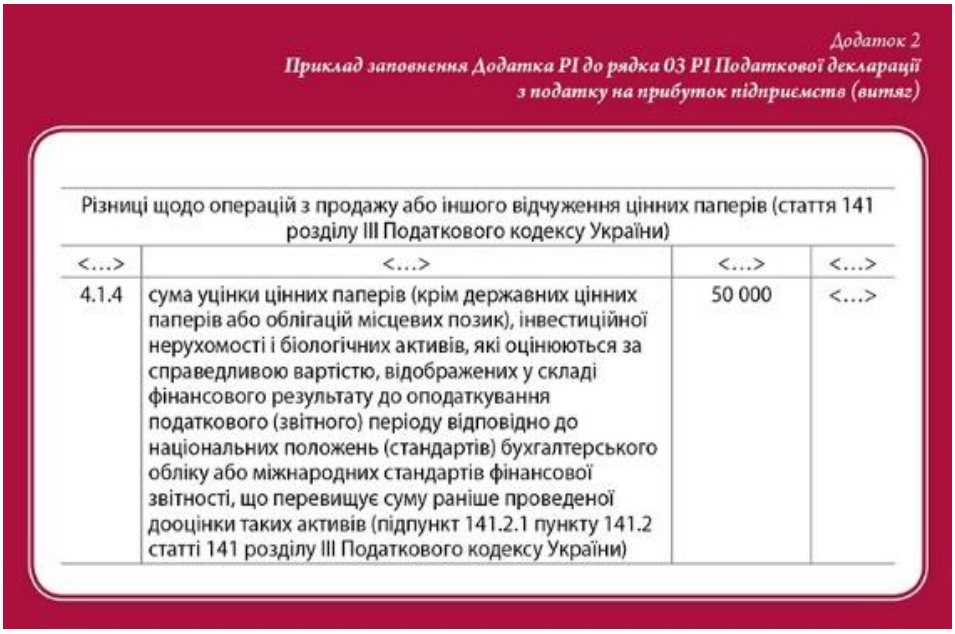
Нагадаємо, що згідно з новою редакцією розділу ІІІ ПК, що діє з 01.01.2015, об'єкт оподаткування податком на прибуток визначають шляхом коригування фінансового результату до оподаткування, визначеного відповідно до П(С)БО або МСФЗ, на різниці, передбачені цим розділом. Виняток становлять лише підприємства, в яких річний дохід за 2015 рік не перевищить 20 млн. грн. Вони можуть не застосовувати коригування. Про прийняте рішення потрібно зазначити в декларації з податку на прибуток (п. 134.1 ПК).

Зокрема, податкові коригування (різниці) щодо операцій з цінними паперами встановлено в пункті 141.2 ПК. Здебільшого вони стосуються операцій з продажу та іншого відчуження цінних паперів, результати яких відображені у складі фінансового результату до оподаткування, визначеного відповідно до стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Утім, є одне коригування, що може проводитися у разі, якщо за наслідками інвентаризації прийнято рішення про уцінку цінних паперів. Так, відповідно до абзацу 3 підпункту 141.2.1 ПК фінансовий результат до оподаткування **збільшується на суму уцінки** цінних паперів (крім державних цінних паперів або облігацій місцевих позик), відображених у складі фінансового результату до оподаткування податкового (звітного) періоду відповідно до П(С)БО або МСФЗ, **щоперевищує суму раніше проведеної дооцінки таких активів**.

Наприклад, акції номінальною вартістю 400 тис. грн., що оцінюються за справедливою вартістю, у 2014 році було дооцінено до 420 тис. грн. (суму дооцінки було відображено у складі додаткового капіталу). А в 2016 році у зв'язку з різким погіршенням економічної ситуації і зниженням котирувань на фондовій біржі їх було уцінено до справедливої вартості 350 тис. грн. Тобто сума уцінки становить 70 тис. грн., з яких 20 тис. грн. — за рахунок попередньої дооцінки, а 50 тис. грн. віднесено на витрати.

Сума різниці, на яку збільшується фінансовий результат до оподаткування відповідно до підпункту 141.2.1 ПК, становитиме саме 50 тис. грн. У декларації з податку на прибуток суму такого коригування слід буде відобразити в рядку 4.1.4 додатка РІ (рис.3.2) (поки що є лише проект форми декларації, який опубліковано на сайті ДФС).

Додаток 2

Приклад заповнення Додатка РІ до рядка 03 РІ Податкової декларації з податку на прибуток підприємств (витяг)

Різниці щодо операцій з продажу або іншого відчуження цінних паперів (стаття 141 розділу III Податкового кодексу України)

<...>	<...>	<...>	<...>
4.1.4	сума уцінки цінних паперів (крім державних цінних паперів або облігацій місцевих позик), інвестиційної нерухомості і біологічних активів, які оцінюються за справедливою вартістю, відображених у складі фінансового результату до оподаткування податкового (звітного) періоду відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, що перевищує суму раніше проведеної дооцінки таких активів (підпункт 141.2.1 пункту 141.2 статті 141 розділу III Податкового кодексу України)	50 000	<...>

Рис.3.2. Коригування у декларації з податку на прибуток

Але така операція доволі рідкісна. Отже, в більшості випадків інвентаризація цінних паперів та фінансових інвестицій не призводить до податкових наслідків, що істотно спрощує завдання бухгалтера.

3.2. Прогнозування оптимальних грошових потоків при здійсненні інвестиційної діяльності

Отже, завдяки процесам реінжинірингу бізнес-процесів ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» відбулося підвищення рівня їх ефективності, що, у свою чергу, призвело до зростання рівня фінансового потенціалу підприємства, як запоруки організації та здійснення господарської діяльності в умовах кризи.

Прогнозування фінансової діяльності підприємства на сучасному етапі розвитку економіки є складним етапом фінансового планування. Досвід країн із розвиненою ринковою економікою свідчить про неухильне підвищення ролі фінансового планування на підприємствах, у фірмах і корпораціях. І це дає їм

можливість уникати значних прорахунків і пов'язаних із ними втрат. Однак, на жаль, сучасні методи планування і управління фінансами далекі від ідеалу як за своєю структурою, так і за способами використання.

Підприємство в процесі своєї діяльності за допомогою стратегічного планування має можливість вчасно враховувати внутрішні та зовнішні фактори, які забезпечують сприятливі умови ефективного функціонування. Дослідження процесу вибору моделі стратегічного планування допоможе товариству впровадити ефективну систему стратегічного планування.

Нині прогнозування фінансової діяльності суб'єкта господарювання відіграє важливу роль. Потрібні нестандартні підходи, які передбачають розробку і реалізацію нових, гнучких методик, спрямованих на універсальніше співвідношення планованих фінансових показників.

Процес прогнозування необхідно починати з прогнозу обсягів продажу, після чого визначаються необхідні активи для підтримки його рівня і приймається рішення щодо джерел фінансування необхідних активів. Потім можна спроектувати план руху готівки і балансові звіти.

При плануванні необхідно розробляти попередній прогноз, ґрунтуючись на продовженні минулих трендів і видів політики у майбутньому, що забезпечить керівників базовим прогнозом. Потім модифікується модель із метою визначення, який ефект матимуть різні операційні плани, що можуть вплинути на фінансовий стан підприємства та його прибутки.

ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ» розглядає можливість залучення коштів в основні напрями своєї діяльності. Розширення виробництва труб малого діаметру (розміром 21,3-114,3 мм з вуглецевих марок сталі) може принести прибуток 405238,2 тис.грн., профільних труб (розміром 17х17-100х80 мм з вуглецевих марок сталі) - 249243,6 тис. грн., труб середнього сортаменту (розміром 159-530 мм з вуглецевих і низьколегованих марок сталі) - 30539,2 тис. грн., труб великого діаметру (розміром 1020 мм з вуглецевих і низьколегованих марок сталі) - 23100 ти.грн. Ці напрями діяльності можуть бути реалізовані протягом одного року і вимагають поквартального

фінансування.

Необхідні обсяги інвестицій наведено в табл. 3.4. Можливості підприємства дозволяють залучити в першому кварталі не більше 19120,43 тис.грн., у другому - не більше 66921,5 тис.грн., в третьому - не більше 67921,5 ти.грн. і в четвертому - не більше 38240,6 тис. грн.

Які з напрямків діяльності підприємства доцільніше вибрати і яка кількість коштів буде потрібно в кожному кварталі для того, щоб отримати максимальний прибуток?

Таблиця 3.4

Вихідна інформація по оптимізаційній моделі

Напрям діяльності	Потреба в засобах				Очікуваний прибуток
	1-й квартал	2-й квартал	3-й квартал	4-й квартал	
А. Труби малого діаметру (розміром 21,3-114,3 мм з вуглецевих марок сталі)	5210,66	18237,3	18237,3	10421,3	405238,2
Б. Профільних труби (розміром 17х17-100х80 мм з вуглецевих марок сталі)	11865,63	41529,7	41529,7	23731,3	249243,6
В. Труби середнього асортименту (розміром 159-530 мм з вуглецевих і низьколегованих марок сталі)	2024,88	7087,08	7087,08	4049,52	30539,2
Д. Труби великого діаметру (розміром 1020 мм з вуглецевих і низьколегованих марок сталі)	19260	6700	67410	38520	23100
Доступні засоби	19120,43	66921,5	67921,5	38240,6	

Джерело: складено автором

Введемо в розгляд двійкові змінні x_1, x_2, x_3, x_4, кожна з яких приймає тільки два значення - нуль або одиниця, а саме:

- $x_i =$ 1,якщо *i*-й проект вибирається в якості об'єкта для інвестування ($i = 1,2,3,4$);
- $x_i =$ 0,якщо *i*-й проект не вибирається в якості об'єкта для інвестування ($i = 1,2,3,4$).

Тоді шукане рішення - це сукупність значень чотирьох двоїчних змінних

$\{x_1, x_2, x_3, x_4\}$, кожна з яких дорівнює або нулю, або одиниці.

З урахуванням введених позначень, прибуток (цільова функція) при плані інвестування (x_1, x_2, x_3, x_4) складе

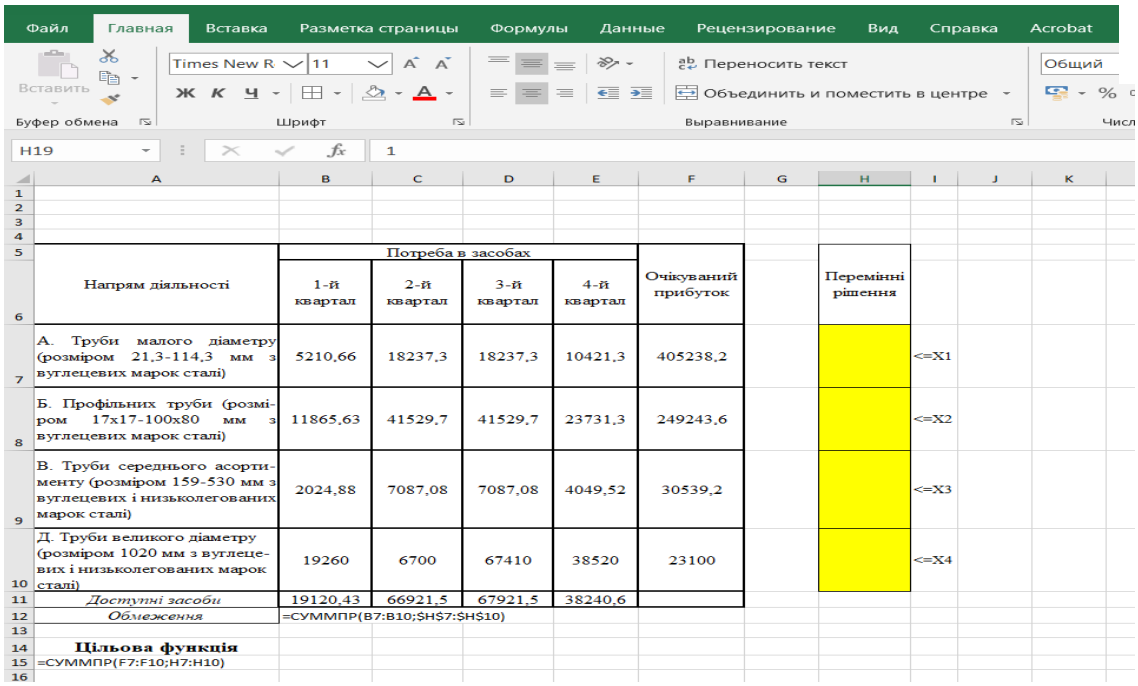
$$Z=405238,2x_1 +249243,6x_2+30539,2x_3+23100x_4 \quad (3.1)$$

Будь-яке допустиме рішення розглянутої задачі (будь-який план інвестування) має задовольняти фінансовим можливостям компанії - обмеженням за коштами, доступним у кожному кварталі. Ці обмеження (див. табл. 3.5) визначаються наступною системою нерівностей:

$$\begin{cases} 5210,66X_1 + 18237,3X_2 +2024,88X_3 +19260\ X_4 \le 19120,43 \\ 18237,3X_1 + 41529,7X_2 +7087,08X_3 +6700\ X_4 \le 66921,5 \\ 18237,3X_1 + 41529,7X_2 +7087,08X_3 +67410\ X_4 \le 67921,5 \\ 10421,3X_1 + 23731,3X_2 +4049,52X_3 +38520\ X_4 \le 38240,6 \end{cases}$$

Крім того, на змінні рішення накладені умови:

x_1, x_2, x_3, x_4 дорівнюють або 0, або 1. (3.2)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1											
2											
3											
4											
5		Потреба в засобах				Очікуваний прибуток		Перемінні рішення			
6	Напрям діяльності	1-й квартал	2-й квартал	3-й квартал	4-й квартал						
7	А. Труби малого діаметру (розміром 21,3-114,3 мм з вуглецевих марок сталі)	5210,66	18237,3	18237,3	10421,3	405238,2			<=X1		
8	Б. Профільних труби (розміром 17х17-100х80 мм з вуглецевих марок сталі)	11865,63	41529,7	41529,7	23731,3	249243,6			<=X2		
9	В. Труби середнього асортименту (розміром 159-530 мм з вуглецевих і низьколегованих марок сталі)	2024,88	7087,08	7087,08	4049,52	30539,2			<=X3		
10	Д. Труби великого діаметру (розміром 1020 мм з вуглецевих і низьколегованих марок сталі)	19260	6700	67410	38520	23100			<=X4		
11	*Доступні засоби*	19120,43	66921,5	67921,5	38240,6						
12	*Обмеження*	=СУММПР(B7:B10;$H$7:$H$10)									
13											
14	**Цільова функція**										
15	=СУММПР(F7:F10;H7:H10)										
16											

Рис. 3.3. Табличний вигляд задачі в Exel

Таким чином, отримуємо задачу лінійного програмування, а саме: потрібно знайти набір змінних, що задовольняє обмеженням (3.21) - (3.22), при якому цільова функція (3.20) звертається до максимум.

Рішення завдання в Excel показано на рис. 3.2. - 3.8.

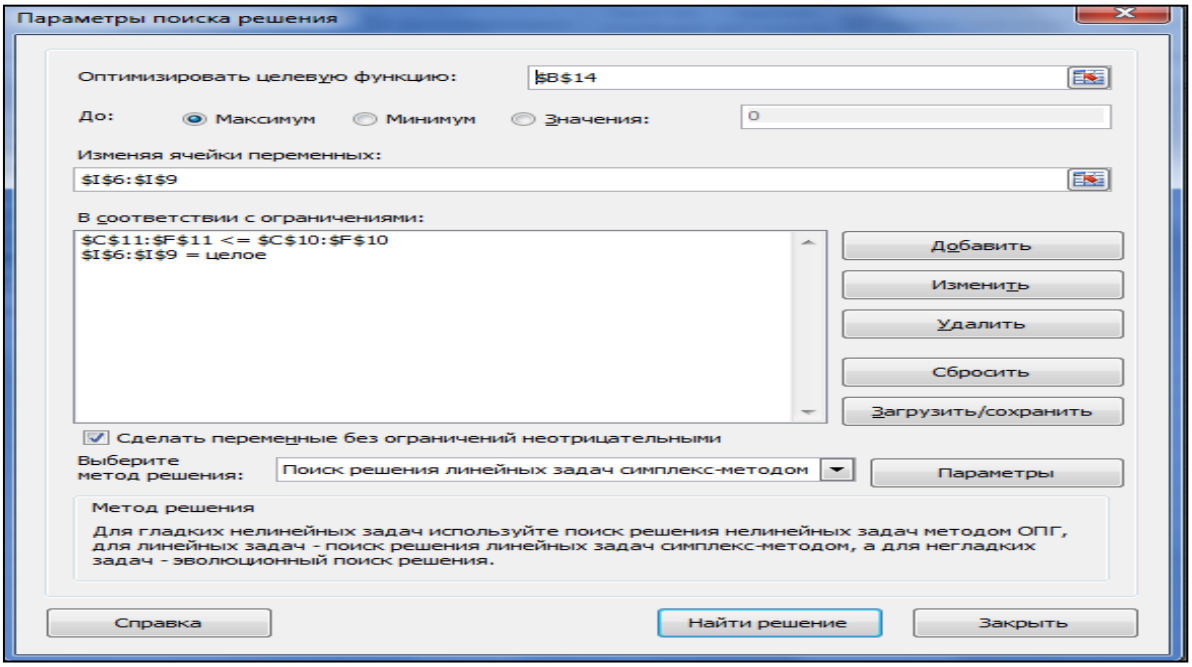

Рис. 3.4. Вікно «Пошук рішення»

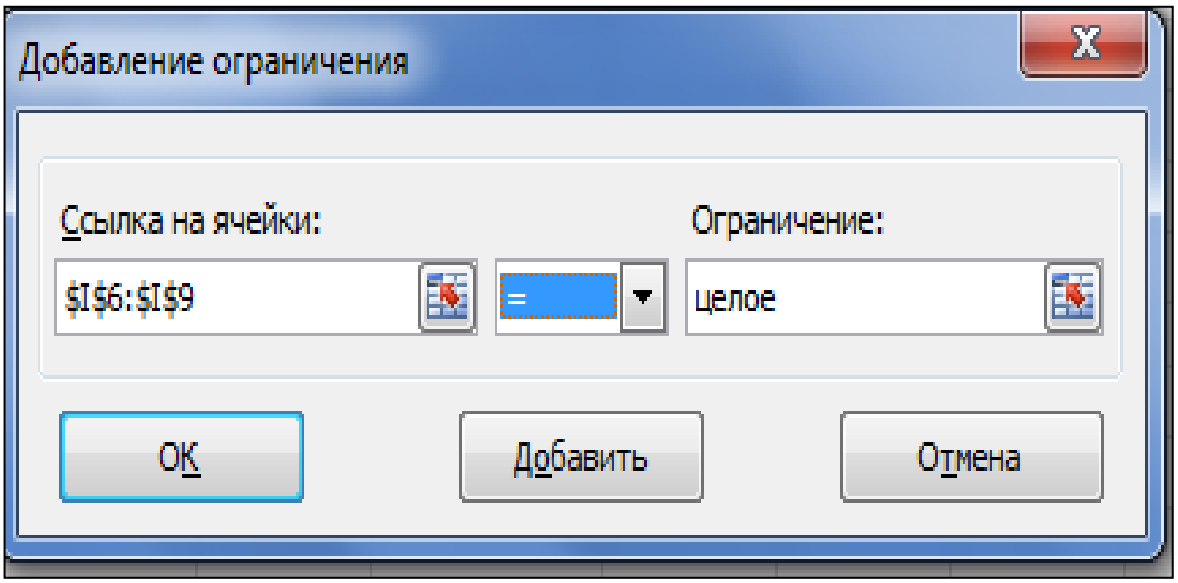
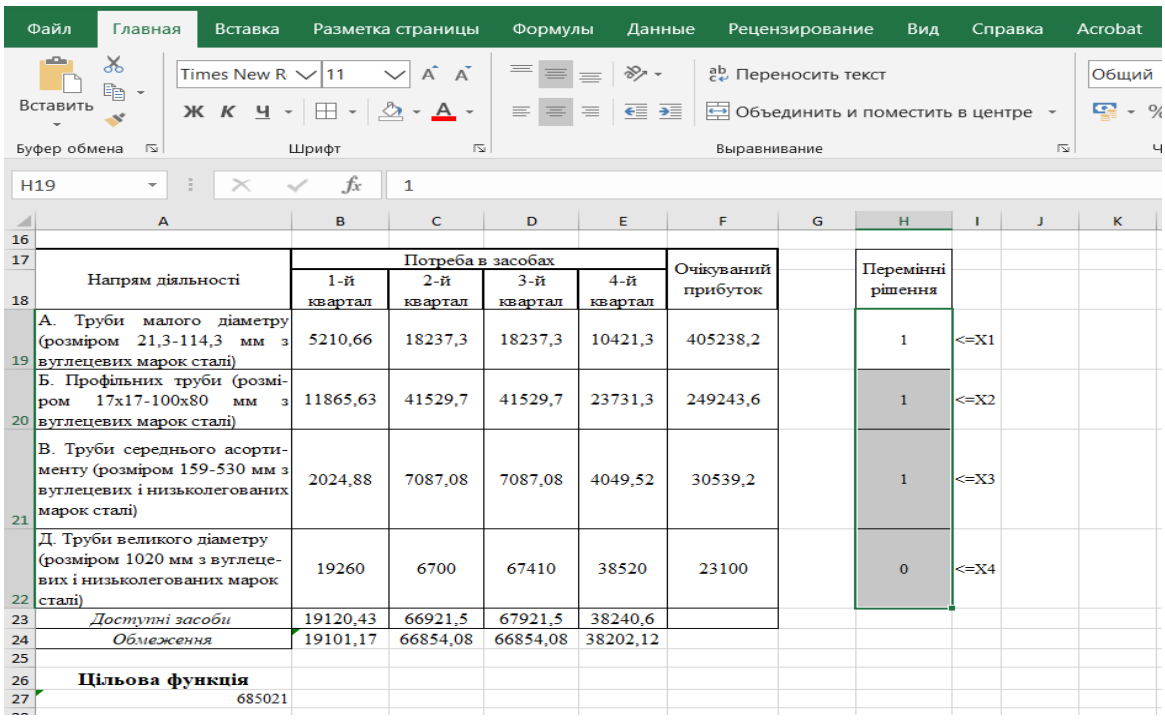

Рис. 3.5. «Додавання обмеження» у вікні «Пошук рішення»

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
16											
17	Напрям діяльності	Потреба в засобах				Очікуваний прибуток		Перемінні рішення			
18		1-й квартал	2-й квартал	3-й квартал	4-й квартал						
19	А. Труби малого діаметру (розміром 21,3-114,3 мм з вуглецевих марок сталі)	5210,66	18237,3	18237,3	10421,3	405238,2		1	<=X1		
20	Б. Профільних труби (розміром 17x17-100x80 мм з вуглецевих марок сталі)	11865,63	41529,7	41529,7	23731,3	249243,6		1	<=X2		
21	В. Труби середнього асортименту (розміром 159-530 мм з вуглецевих і низьколегованих марок сталі)	2024,88	7087,08	7087,08	4049,52	30539,2		1	<=X3		
22	Д. Труби великого діаметру (розміром 1020 мм з вуглецевих і низьколегованих марок сталі)	19260	6700	67410	38520	23100		0	<=X4		
23	*Доступні засоби*	19120,43	66921,5	67921,5	38240,6						
24	*Обмеження*	19101,17	66854,08	66854,08	38202,12						
25											
26	**Цільова функція**										
27	685021										

Рис. 3.6. Знайдений «Поиском решения» оптимальний набір інвестиційних напрямів діяльності

Відповіді:

- Для інвестування доцільно вибрати Труби малого діаметру (розміром 21,3-114,3 мм з вуглецевих марок сталі), а також Труби середнього асорти-менту (розміром 159-530 мм з вуглецевих і низьколегованих марок сталі).
- При такому виборі буде досягнутий максимальний прибуток у розмірі 685021 грн.
- Для фінансування проектів знадобиться: в першому кварталі – 19101,17 грн., в другому -66854,08 грн., в третьому 66854,08 грн., в четвертому – 38202,12 грн.

Отже, аналіз фінансового стану підприємства – це економічна категорія, основний чинник, який дає змогу реально оцінити результати діяльності підприємства і спрогнозувати їх у майбутньому.

Якість фінансового аналізу залежить від застосованої методики, достовірності даних фінансової звітності, а також від компетенції керівника, який приймає управлінські рішення.

На основі даних поточного фінансового аналізу розробляють основні

показники фінансового та виробничого плану, а вже на підставі цих даних розраховуються економічні орієнтири розвитку підприємства в перспективі. Від того, наскільки якісно проведено фінансовий аналіз, залежить ефективність управлінських рішень, а відтак — ефективність роботи підприємства в цілому.

Розуміння фінансового стану підприємства та його своєчасний і якісний аналіз, вибір необхідного методу аналізу та системи показників, що забезпечить всебічне вивчення та представлення діяльності підприємства є основоположними для прийняття управлінських рішень, спрямованих на вирішення питання обрання напрямів діяльності та розвитку підприємства, покращення його ефективності, конкурентоздатності та прибутковості.

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі проведено теоретичне узагальнення та нове вирішення наукового завдання щодо удосконалення методики й організації обліку і аналізу фінансових інвестицій. Отримані результати свідчать про досягнення поставленої мети і задач дослідження та дають змогу зробити наступні узагальнюючі висновки:

1. Впровадження прогнозів подальшого розвитку інвестиційної діяльності потребує проведення ретроспективного аналізу інвестиційної діяльності. Проведене дослідження історії розвитку інвестування з XVII-го століття по теперішній час виявило тенденції спаду та підйому інвестиційної діяльності під впливом різних економічних умов і чинників.

2. Різноманітність підходів до класифікації фінансових інвестицій, відсутність чіткої регламентації зазначеної позиції в нормативному полі регулювання інвестиційної діяльності спричинило дослідження з метою виявлення класифікаційних ознак, що відповідали вимогам обліково-аналітичної складової управління діяльності підприємств. Проведена систематизація існуючих варіантів, їх критичний аналіз, встановлення завдань-запитів бухгалтерського обліку та аналізу фінансових інвестицій уможливило виокремлення нових класифікаційних ознак: наміри інвестора, об’єкти інвестування та форми їх майнових прав, види фінансових результатів від інвестування, які були покладені в основу модернізованих обліково-аналітичних механізмів.

3. З метою підвищення достовірності фінансової звітності досліджено різні методи оцінки і обліку фінансових інвестицій, обґрунтовано вибір певного методу залежно від періоду інвестування, статусу інвестора на фондовому ринку, форм майнових прав, що засвідчує цінний папір, підпорядкованості і залежності суб’єктів інвестиційної діяльності, мети інвестування і суттєвості впливу. Дослідження питань зменшення корисності для фінансових інвестицій надало змогу визначити останнього як втрати

економічного ефекту у вигляді перевищення балансової вартості інвестиції над сумою, яку інвестор планує отримати за період утримування інвестиції.

4. В процесі опрацювання методів оцінки фінансових інвестицій в похідні цінні папери доведено, що ця категорія цінних паперів більш наближена до короткострокових боргових цінних паперів. З погляду на це оцінка похідних фінансових інструментів (на прикладі опціону) повинна здійснюватись за ринковою вартістю, яка формується під впливом таких чинників: тривалості періоду до моменту виконання угоди, підвищення або зниження поточної вартості об'єкта угоди.

5. Для аналітичності і деталізації інформації про здійснені фінансові інвестиції запропоновано використання таких субрахунків другого порядку: 1431 «Довгострокові фінансові інвестиції в акції», 1432 «Довгострокові фінансові інвестиції в боргові цінні папери», 3511 «Інвестиції в акції (торгові)», 3512 «Інвестиції в облігації (торгові)» 3521 «Поточні фінансові інвестиції в акції», 3522 «Поточні фінансові інвестиції в боргові цінні папери», 3523 «Поточні фінансові інвестиції в похідні цінні папери» до рахунків 14 «Довгострокові фінансові інвестиції» і 35 «Поточні фінансові інвестиції» з урахуванням форм майнових прав, що засвідчують цінні папери, та намірів інвестора. Їх використання дозволить деталізувати інформацію відповідно до реальних потреб обліково-аналітичного комплексу системи прийняття управлінських рішень.

6 Ефективність фінансового інвестування визначається рівнем їх рентабельності, яка розраховується за допомогою відповідних показників фінансової звітності.. З метою посилення інформативності фінансової звітності інвестора доведено доцільність застосовування в обліку фінансових інвестицій методу участі в капіталі, що забезпечить порівняність даних неконсолідованого звіту материнської компанії і звіту, якщо б він був консолідований з дочірньою фірмою, а також підвищить відповідальність за рівень рентабельності інвестицій та інформативність фінансової звітності інвестора.

7. Завдання посилення контролю фінансових інвестицій потребує опрацювання основних чинників, що мають безпосередній вплив на реальність і достовірність результатів інвентаризації та відображення їх в обліку і звітності. У наслідок проведеного дослідження встановлено, що до їх складу відносяться: стан об'єкта інвестування; види і форма випуску цінного паперу; обраний метод оцінки і обліку фінансових інвестицій. Для забезпечення виконання вказаного вище завдання розроблено методику відображення в обліку можливих результатів інвентаризації фінансових інвестицій, досліджено і узагальнено основні проблеми їх оцінки та обліку і надано рекомендації щодо їх розв'язання. Для документального оформлення результатів інвентаризації фінансових інвестицій,запропоновано форму Акту інвентаризації, що сприяло відбиттю реальних змін в обліку інвестора.

8. Проведений системний аналіз вигідності майбутніх фінансових інвестицій та системний аналіз їх затратності довів необхідність представлення проблем аналізу вигідності та затратності фінансових інвестицій у вигляді ієрархічних систем, в межах яких пропонується виокремлювати такі рівні: фактори, класи фінансових інвестицій, види інвестицій в класі. У наслідок практичної реалізації ієрархічної моделі визначення пріоритетності фінансових інвестицій шляхом методу аналізу ієрархій розраховано пріоритети всіх видів інвестицій в кожному класі. Аналітичне дослідження базового підприємства - дозволило визначити чіткі пріоритети щодо проведення фінансових інвестицій у вказані суб'єкти господарювання.

9. Комплексна реалізація сформованих пропозицій щодо удосконалення механізму обліку фінансових інвестицій забезпечить посилення як інформаційної і управлінської, так і контрольної функції обліку за однойменним напрямом. Використання розробленої методики аналізу ефективності фінансових інвестицій через проведення ранжування підприємств-суб'єктів інвестиційної діяльності дозволяє одночасно враховувати найважливіші показники – вигідності та затратності. Отримані

результати виступають вагомим підгрунтям та забезпечують максимальну вірогідність та дієвість прийняття рішень в управлінні процесом фінансового інвестування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р. No 1560–XII (редакція від 13.02.2021 р.), URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1560–12

2. Положення «стандарт» бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене Наказом Міністерства фінансів України No 73 від 07 лют. 2013 р. (редакція від 23.07.2019 р.)

3. Положення «стандарт» бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів», затверджене Наказом Міністерства фінансів України No 87 від 13.03.1999 (редакція від 19.03.2013 р.)

4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 (МСБО 7). Звіт про рух грошових коштів: Міжнародний документ від 01.01.2012

5. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. No 2755-VI (редакція від 15.05.2021 р.) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17

6. Пересада А.А. Інвестиційне кредитування. Навчальний посібник. К., 2002. 272 с.

7. Идрисова А. Р. Сущность инвестиций, инвестиционной привлекательности и роль инвестиционного проектирования в деятельности предприятий. *Вісник Хмельницького національного університету*, 2008. No 2. Т. 2. с. 174-176.

8. Розенберг Дж. М. Инвестиции: терминологический словар. М. : ИНФРА-М, 1997. 400 с.

9. Войнаренко М.П., Бушовська Л.Б. Інвестиційна діяльність як об’єкт управління. *Економіка: реалії часу*, 2015. No 5(21). С. 40–44.

10. Доуртмес П.О. Теоретико-методичне забезпечення оцінювання інвестиційно-інноваційної діяльності промислового підприємства: автореф. дис. канд. екон. наук. Харків, 2018. 21 с.

11. Нкайа Б.Ж., Ларка М.І. Роль і значення інвестицій в діяльності підприємств. Стратегії інноваційного розвитку економіки України: проблеми,

перспективи, ефективність. *«Форвард–2016». 7 Міжнар. наук.-практ. Internet-конф. студ. та молодих вчених*. 27 грудня 2016 р. Харків: НТУ «ХПІ», 2016. С. 155–156.

12. Щерба А. О. Підходи до визначення інвестицій та інвестиційної активності підприємств. *Стратегія і механізми регулювання промислового розвитку*. 2016. 160-174 с.

13. Шарп У., Александер Г., Бэйли Дж. Инвестиции: пер. с англ. — М.: Инфра-М, 2003. — 1028 с.

14. Гитман Л.Дж., Джонк М.Д. Основы инвестирования: пер. с англ. — М.: Дело, 1999. — 1008 с.

15. Пересада А.А. Управління інвестиційним процесом. — К.: Лібра, 2002. — 472 с.

16. Шевчук В.Я., Рогожин П.С. Основи інвестиційної діяльності. — К: Генеза, 1997. — 384 с.

17. Дорошенко Т.В. Сутність інвестицій як економічної категорії // Фінанси України. — 2000. — № 11. — С. 114—118.

18. Татаренко Н.О., Поручник А.М. Теорії інвестицій: навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2000. — 160 с.

19. Кейнс Дж. Общая теория занятости, процента и денег. — М.: Прогрес, 1978. — 498 с.

20. Шевченко С.Ю. Економічна сутність інвестицій та інвестиційної діяльності. Інвестиції: практика та досвід, 2010. №1. С. 7–10.

21. Кантаєва О. В. Бухгалтерський облік і аналіз інноваційної діяльності підприємств: організація і методологія : [Монографія] / О. В. Кантаєва. – Житомир, 2010. – 424 с.

22. Облік, оподаткування і правове регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності : навчальний посібник. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Тернопіль : Крок, 2017. – 264 с.

23. Мельничук І. В. Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку інноваційної діяльності / І. В. Мельничук // Інноваційна економіка. – Тернопіль, 2013. – № 3 [41]. – С. 320-324.

24. Правдюк М.В., Правдюк А.Л. Економічні та обліково – законодавчі аспекти інвестиційно – інноваційної діяльності аграрного сектору / М.В. Правдюк А.Л.Правдюк // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. – 2018 (30). – С. 90-105.

25. Томчук О.Ф. Аналіз інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств та напрямки її підвищення / О.Ф. Томчук, Т.Ю. Заверуха // Економічний розвиток держави, регіонів і підприємств: проблеми та перспективи: матеріали ІІ Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених, 18–19 травня 2017 р. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017.- С. 135-136.

26. Шевчук О.Д. Методичні аспекти внутрішнього аудиту фінансових інвестицій вітчизняних підприємств / О.Д. Шевчук, І. Ковальчук // Матеріали ІІ Міжнародної науково-практичної конфе-ренції “Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Європи та Азії”// Збірник наукових праць. - Переяслав-Хмельницький, 2018 р. – С. 60-62.

27. Томашук І.В. Інвестиційний потенціал сільських територій: основні аспекти розвитку/ І.В. Томашук // Сталий розвиток економіки.-2018.-№ 1’2018[38].- С.140-144

28. Пашута М. Т., Шкільнюк О. М. Інновації: понятійно-термінологічний апарат, економічна сутність та шляхи стимулювання : [навч.посіб.] / М. Т. Пашута, О. М. Шкільнюк. – К. : ЦНЛ, 2005. – 118 с.

29. Сологуб Н.В., Бурко К.В. Інноваційні можливості застосування управлінського обліку в сільському господарстві / Н.В.Сологуб, К.В. Бурко // Економічні науки. Серія «Облік і фінанси». Збірник наукових праць. Луцький національний технічний університет. Випуск 10 (37). – Ч. 4. – Редкол.: відп. ред. д.е.н., професор Герасимчук З.В. – Луцьк, 2013. – С. 255-259

Увага! Дані змінюються щоденно. Актуально на 17.01.2024

Повне досьє на кожну компанію України

0 800 309 077
youcontrol.com.ua

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ІНТЕРПАЙП НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД"
ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ"

Код ЄДРПОУ 05393116

не перебуває в процесі припинення

Входить у групу **"Істван"**

Фінансово-майновий стан за 2020 рік*

Актив

Необоротні активи	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Нематеріальні активи	1000	19 060	17 553
первісна вартість	1001	43 575	45 177
накопичена амортизація	1002	24 515	27 624
Незавершені капітальні інвестиції	1005	633 848	127 358
Основні засоби	1010	3 446 147	4 008 981
первісна вартість	1011	5 882 268	6 466 206
знос	1012	2 436 121	2 457 225
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	0	0
знос інвестиційної нерухомості	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	0	0
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	0	0

Довгострокові фінансові інвестиції:

які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	2 161	2 042
інші фінансові інвестиції	1035	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	14 119	54 672
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього	1095	4 115 335	4 210 606

Оборотні активи	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Запаси	1100	1 731 374	1 624 761
виробничі запаси	1101	0	0
незавершене виробництво	1102	0	0
готова продукція	1103	0	0
товари	1104	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	12 958 330	11 292 102
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	548 800	224 770
з бюджетом	1135	101 079	201 714
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	37 123

Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	49 995	15 978
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 194 858	945 630
готівка	1166	0	0
рахунки в банках	1167	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	4 673	2 914
Усього	1195	16 589 109	14 307 869
Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Фінансово-майновий стан	1300	20 704 444	18 518 475

Пасив

Власний капітал	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	100 000	100 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0

Капітал у дооцінках	1405	522 761	595 827
Додатковий капітал	1410	161 088	159 851
емісійний дохід	1411	0	0
накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	19 993	19 993
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	3 875 409	3 800 557
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	1 908	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього	1495	4 677 343	4 676 228

Довгострокові зобов’язання і забезпечення	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Відстрочені податкові зобов’язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов’язання	1515	1 911 611	2 549 621
Довгострокові забезпечення	1520	548 545	731 590
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	548 545	731 590
Цільове фінансування	1525	0	0
благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0

Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього	1595	2 460 156	3 281 211

Поточні зобов'язання і забезпечення	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	3 197 637	2 374 514
товари, роботи, послуги	1615	1 101 256	982 780
розрахунками з бюджетом	1620	196 643	20 459
у тому числі з податку на прибуток	1621	175 514	0
розрахунками зі страхування	1625	9 523	8 177
розрахунками з оплати праці	1630	37 661	31 088
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	6 284 054	3 475 421
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	0	0
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	333 845	329 335
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	2 406 326	3 339 262
Усього	1695	13 566 945	10 561 036

Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Фінансово-майновий стан	1900	20 704 444	18 518 475

Інформація про фінансові результати за 2020 рік*

Фінансові результати	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	9 470 237	14 624 632
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
премії підписані, валова сума	2011	0	0
премії, передані у перестрахування	2012	0	0
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених	2014	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	6 803 259	9 584 769
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий:			
прибуток	2090	2 666 978	5 039 863
збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0

Інші операційні доходи	2120	2 628 322	1 635 143
у тому числі:			
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0	0
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0	0
Адміністративні витрати	2130	287 846	280 021
Витрати на збут	2150	638 686	825 475
Інші операційні витрати	2180	2 129 250	1 895 129
у тому числі:			
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	2 239 518	3 674 381
збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	0	0
Інші доходи	2240	673 765	1 879 501
у тому числі:			
дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	534 869	614 458
Втрати від участі в капіталі	2255	120	145
Інші витрати	2270	2 315 250	588 612
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування:			

прибуток	2290	63 044	4 350 667
збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-40 139	-788 370
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0

Чистий фінансовий результат:

прибуток	2350	22 905	3 562 297
збиток	2355	0	0

Сукупний дохід	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	130 331	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	-155 022	4 928
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-24 691	4 928
Податок на прибуток, пов’язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-24 691	4 928
Сукупний дохід	2465	-1 786	3 567 225

Елементи операційних витрат	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Матеріальні затрати	2500	7 758 747	8 563 205
Витрати на оплату праці	2505	687 753	849 587
Відрахування на соціальні заходи	2510	156 827	180 956

Амортизація	2515	441 848	357 470
Інші операційні витрати	2520	813 866	2 634 176
Разом	2550	9 859 041	12 585 394

Розрахунок показників прибутковості акцій	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Середньорічна кількість простих акцій	2600	400 000 000	399 880 235
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	400 000 000	399 880 235
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0.1	8.9
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0.1	8.9
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

* Застереження для користувачів!

Аналітична інформація розділу «Фінанси» Системи «YOUCONTROL» (включно з усіма його підрозділами) має виключно рекомендаційний характер. Формування цієї інформації, упорядкування й розташування її складових частин, а також побудова функціональних зв'язків між нею та/або створеними на її основі базами (компіляціями) даних та/або іншою інформацією, є результатом роботи спеціальних програмних засобів.

Аналітична інформація розділу «Фінанси» не замінює наявну офіційну інформацію, не встановлює будь-які факти або обставини, що мають юридичне значення, й не може бути використана як експертні, аудиторські та інші офіційні висновки.

Використання зазначеної інформації будь-якими особами для прийняття управлінських, юридичних, фінансових, організаційних та будь-яких інших рішень, дій або бездіяльності здійснюється ними виключно на власний розсуд і ТОВ «Ю-КОНТРОЛ» за їхні наслідки відповідальності не несе.

YouControl — повне досьє на кожну компанію України

ЗАРЕЄСТРУВАТИСЯ НА YOUCONTROL.COM.UA

© YouControl. All rights reserved

Увага! Дані змінюються щоденно. Актуально на 17.01.2024

Повне досьє на кожну компанію України

0 800 309 077
youcontrol.com.ua

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ІНТЕРПАЙП НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД"
ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ"

Код ЄДРПОУ 05393116

не перебуває в процесі припинення

Входить у групу **"Істван"**

Фінансово-майновий стан за 2021 рік*

Актив

Необоротні активи	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Нематеріальні активи	1000	17 553	3 882
первісна вартість	1001	45 177	31 111
накопичена амортизація	1002	27 624	27 229
Незавершені капітальні інвестиції	1005	127 358	251 818
Основні засоби	1010	4 008 981	3 317 783
первісна вартість	1011	6 466 206	3 453 244
знос	1012	2 457 225	135 461
Інвестиційна нерухомість	1015	0	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	0	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	0	-
Довгострокові біологічні активи	1020	0	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	0	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	0	-

Довгострокові фінансові інвестиції:

які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	2 042	1 856
інші фінансові інвестиції	1035	0	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	-
Відстрочені податкові активи	1045	54 672	0
Гудвіл	1050	0	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	-
Інші необоротні активи	1090	0	-
Усього	1095	4 210 606	3 575 339

Оборотні активи	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Запаси	1100	1 624 761	693 432
виробничі запаси	1101	0	-
незавершене виробництво	1102	0	-
готова продукція	1103	0	-
товари	1104	0	-
Поточні біологічні активи	1110	0	-
Депозити перестрахування	1115	0	-
Векселі одержані	1120	0	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	11 292 102	9 971 443
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	224 770	271 443
з бюджетом	1135	201 714	96 842
у тому числі з податку на прибуток	1136	37 123	478

Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	0	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	0	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	15 978	2 523 787
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	945 630	620 368
готівка	1166	0	-
рахунки в банках	1167	0	-
Витрати майбутніх періодів	1170	0	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	-
у тому числі:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	-
резервах незароблених премій	1183	0	-
інших страхових резервах	1184	0	-
Інші оборотні активи	1190	2 914	25 255
Усього	1195	14 307 869	14 202 570
Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	-
Фінансово-майновий стан	1300	18 518 475	17 777 909

Пасив

Власний капітал	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	100 000	100 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	-

Капітал у дооцінках	1405	595 827	1 283 897
Додатковий капітал	1410	159 851	159 171
емісійний дохід	1411	0	-
накопичені курсові різниці	1412	0	-
Резервний капітал	1415	19 993	19 993
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	3 800 557	3 753 418
Неоплачений капітал	1425	0	-
Вилучений капітал	1430	0	-
Інші резерви	1435	0	-
Усього	1495	4 676 228	5 316 479

Довгострокові зобов’язання і забезпечення	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Відстрочені податкові зобов’язання	1500	0	262 224
Пенсійні зобов'язання	1505	0	-
Довгострокові кредити банків	1510	0	-
Інші довгострокові зобов’язання	1515	2 549 621	2 359 842
Довгострокові забезпечення	1520	731 590	674 872
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	731 590	674 872
Цільове фінансування	1525	0	-
благодійна допомога	1526	0	-
Страхові резерви	1530	0	-
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	-
резерв незароблених премій	1533	0	-
інші страхові резерви	1534	0	-

Інвестиційні контракти	1535	0	-
Призовий фонд	1540	0	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	-
Усього	1595	3 281 211	3 296 938

Поточні зобов'язання і забезпечення	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Короткострокові кредити банків	1600	0	-
Векселі видані	1605	0	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	2 374 514	2 290 836
товари, роботи, послуги	1615	982 780	834 872
розрахунками з бюджетом	1620	20 459	20 782
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	-
розрахунками зі страхування	1625	8 177	6 518
розрахунками з оплати праці	1630	31 088	25 576
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	3 475 421	2 126 459
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	0	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	0	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	0	-
Поточні забезпечення	1660	329 335	317 395
Доходи майбутніх періодів	1665	0	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	-
Інші поточні зобов'язання	1690	3 339 262	3 542 054
Усього	1695	10 561 036	9 164 492

Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	-
Фінансово-майновий стан	1900	18 518 475	17 777 909

Інформація про фінансові результати за 2021 рік*

Фінансові результати	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	8 225 588	9 470 237
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	0
премії підписані, валова сума	2011	-	0
премії, передані у перестрахування	2012	-	0
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	0
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених	2014	-	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	7 486 179	6 803 259
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	0
Валовий:			
прибуток	2090	739 409	2 666 978
збиток	2095	-	-
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	0
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	0
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	0

Інші операційні доходи	2120	4 390 045	2 628 322
у тому числі:			
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	0
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	0
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	0
Адміністративні витрати	2130	311 666	287 846
Витрати на збут	2150	631 535	638 686
Інші операційні витрати	2180	4 423 560	2 129 250
у тому числі:			
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	0
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	2 239 518
збиток	2195	237 307	-
Дохід від участі в капіталі	2200	-	0
Інші фінансові доходи	2220	-	0
Інші доходи	2240	741 127	673 765
у тому числі:			
дохід від благодійної допомоги	2241	-	0
Фінансові витрати	2250	464 085	534 869
Втрати від участі в капіталі	2255	186	120
Інші витрати	2270	416 783	2 315 250
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	0
Фінансовий результат до оподаткування:			

прибуток	2290	-	63 044
збиток	2295	377 234	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-109 178	-40 139
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	0

Чистий фінансовий результат:

прибуток	2350	-	22 905
збиток	2355	486 412	-

Сукупний дохід	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	1 038 357	130 331
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	0
Накопичені курсові різниці	2410	-	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	0
Інший сукупний дохід	2445	-350 287	-155 022
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	688 070	-24 691
Податок на прибуток, пов’язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	688 070	-24 691
Сукупний дохід	2465	201 658	-1 786

Елементи операційних витрат	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Матеріальні затрати	2500	6 461 339	7 758 747
Витрати на оплату праці	2505	573 210	687 753
Відрахування на соціальні заходи	2510	125 121	156 827

Амортизація	2515	295 978	441 848
Інші операційні витрати	2520	5 397 292	813 866
Разом	2550	12 852 940	9 859 041

Розрахунок показників прибутковості акцій	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Середньорічна кількість простих акцій	2600	400 000 000	400 000 000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	400 000 000	400 000 000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-1.2	0.1
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-1.2	0.1
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	0

* Застереження для користувачів!

Аналітична інформація розділу «Фінанси» Системи «YOUCONTROL» (включно з усіма його підрозділами) має виключно рекомендаційний характер. Формування цієї інформації, упорядкування й розташування її складових частин, а також побудова функціональних зв'язків між нею та/або створеними на її основі базами (компіляціями) даних та/або іншою інформацією, є результатом роботи спеціальних програмних засобів.

Аналітична інформація розділу «Фінанси» не замінює наявну офіційну інформацію, не встановлює будь-які факти або обставини, що мають юридичне значення, й не може бути використана як експертні, аудиторські та інші офіційні висновки.

Використання зазначеної інформації будь-якими особами для прийняття управлінських, юридичних, фінансових, організаційних та будь-яких інших рішень, дій або бездіяльності здійснюється ними виключно на власний розсуд і ТОВ «Ю-КОНТРОЛ» за їхні наслідки відповідальності не несе.

YouControl — повне досьє на кожну компанію України

ЗАРЕЄСТРУВАТИСЯ НА YOUCONTROL.COM.UA

© YouControl. All rights reserved

Увага! Дані змінюються щоденно. Актуально на 17.01.2024

Повне досьє на кожну компанію України

0 800 309 077
youcontrol.com.ua

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ІНТЕРПАЙП НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД" ПАТ "ІНТЕРПАЙП НТЗ"

Код ЄДРПОУ 05393116

не перебуває в процесі припинення

Входить у групу **"Істван"**

Фінансово-майновий стан за 2022 рік*

Актив

Необоротні активи	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Нематеріальні активи	1000	3 882	6 178
первісна вартість	1001	31 111	34 653
накопичена амортизація	1002	27 229	28 475
Незавершені капітальні інвестиції	1005	251 818	354 796
Основні засоби	1010	3 317 783	3 060 763
первісна вартість	1011	3 453 244	3 469 217
знос	1012	135 461	408 454
Інвестиційна нерухомість	1015	0	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	0	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	0	-
Довгострокові біологічні активи	1020	0	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	0	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	0	-

Довгострокові фінансові інвестиції:

які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	1 856	1 796
інші фінансові інвестиції	1035	0	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	-
Відстрочені податкові активи	1045	0	-
Гудвіл	1050	0	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	-
Інші необоротні активи	1090	0	-
Усього	1095	3 575 339	3 423 533

Оборотні активи	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Запаси	1100	693 432	985 638
виробничі запаси	1101	0	-
незавершене виробництво	1102	0	-
готова продукція	1103	0	-
товари	1104	0	-
Поточні біологічні активи	1110	0	-
Депозити перестрахування	1115	0	-
Векселі одержані	1120	0	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	9 971 443	11 612 040
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	271 443	661 104
з бюджетом	1135	96 842	460 804
у тому числі з податку на прибуток	1136	478	478

Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	0	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	0	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2 523 787	2 533 249
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	620 368	197 664
готівка	1166	0	-
рахунки в банках	1167	0	-
Витрати майбутніх періодів	1170	0	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	-
у тому числі:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	-
резервах незароблених премій	1183	0	-
інших страхових резервах	1184	0	-
Інші оборотні активи	1190	25 255	6 209
Усього	1195	14 202 570	16 456 708
Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	-
Фінансово-майновий стан	1300	17 777 909	19 880 241

Пасив

Власний капітал	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	100 000	100 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	-

Капітал у дооцінках	1405	1 283 897	1 124 069
Додатковий капітал	1410	159 171	158 255
емісійний дохід	1411	0	-
накопичені курсові різниці	1412	0	-
Резервний капітал	1415	19 993	19 993
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	3 753 418	2 944 373
Неоплачений капітал	1425	0	-
Вилучений капітал	1430	0	-
Інші резерви	1435	0	-
Усього	1495	5 316 479	4 346 690

Довгострокові зобов’язання і забезпечення	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Відстрочені податкові зобов’язання	1500	262 224	15 689
Пенсійні зобов'язання	1505	0	-
Довгострокові кредити банків	1510	0	1 378 865
Інші довгострокові зобов’язання	1515	2 359 842	1 623 689
Довгострокові забезпечення	1520	674 872	445 184
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	674 872	445 184
Цільове фінансування	1525	0	-
благодійна допомога	1526	0	-
Страхові резерви	1530	0	-
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	-
резерв незароблених премій	1533	0	-
інші страхові резерви	1534	0	-

Інвестиційні контракти	1535	0	-
Призовий фонд	1540	0	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	-
Усього	1595	3 296 938	3 463 427

Поточні зобов'язання і забезпечення	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Короткострокові кредити банків	1600	0	-
Векселі видані	1605	0	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	2 290 836	3 071 688
товари, роботи, послуги	1615	834 872	1 362 518
розрахунками з бюджетом	1620	20 782	4 591
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	-
розрахунками зі страхування	1625	6 518	2 640
розрахунками з оплати праці	1630	25 576	12 074
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	2 126 459	2 136 847
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	0	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	0	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	0	-
Поточні забезпечення	1660	317 395	332 622
Доходи майбутніх періодів	1665	0	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	-
Інші поточні зобов'язання	1690	3 542 054	5 147 144
Усього	1695	9 164 492	12 070 124

Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	-
Фінансово-майновий стан	1900	17 777 909	19 880 241

Інформація про фінансові результати за 2022 рік*

Фінансові результати	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	8 183 093	8 225 588
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	0
премії підписані, валова сума	2011	-	0
премії, передані у перестрахування	2012	-	0
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	0
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених	2014	-	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	6 141 754	7 486 179
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	0
Валовий:			
прибуток	2090	2 041 339	739 409
збиток	2095	-	-
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	0
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	0
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	0

Інші операційні доходи	2120	2 467 827	4 390 045
у тому числі:			
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	0
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	0
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	0
Адміністративні витрати	2130	228 644	311 666
Витрати на збут	2150	866 300	631 535
Інші операційні витрати	2180	1 641 640	4 423 560
у тому числі:			
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	0
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	1 772 582	-
збиток	2195	-	237 307
Дохід від участі в капіталі	2200	-	0
Інші фінансові доходи	2220	-	0
Інші доходи	2240	191 333	741 127
у тому числі:			
дохід від благодійної допомоги	2241	-	0
Фінансові витрати	2250	537 662	464 085
Втрати від участі в капіталі	2255	60	186
Інші витрати	2270	2 906 673	416 783
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	0
Фінансовий результат до оподаткування:			

прибуток	2290	-	-
збиток	2295	1 480 480	377 234
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	246 536	-109 178
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	0

Чистий фінансовий результат:

прибуток	2350	-	-
збиток	2355	1 233 944	486 412

Сукупний дохід	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-159 828	1 038 357
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	0
Накопичені курсові різниці	2410	-	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	0
Інший сукупний дохід	2445	-	-350 287
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-159 828	688 070
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід	2465	-1 393 772	201 658

Елементи операційних витрат	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Матеріальні затрати	2500	4 218 690	6 461 339
Витрати на оплату праці	2505	419 823	573 210
Відрахування на соціальні заходи	2510	91 944	125 121

Амортизація	2515	302 613	295 978
Інші операційні витрати	2520	1 041 122	5 397 292
Разом	2550	6 074 192	12 852 940

Розрахунок показників прибутковості акцій	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Середньорічна кількість простих акцій	2600	400 000 000	400 000 000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	400 000 000	400 000 000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-3.1	-1.2
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-3.1	-1.2
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	0

* Застереження для користувачів!

Аналітична інформація розділу «Фінанси» Системи «YOUCONTROL» (включно з усіма його підрозділами) має виключно рекомендаційний характер. Формування цієї інформації, упорядкування й розташування її складових частин, а також побудова функціональних зв'язків між нею та/або створеними на її основі базами (компіляціями) даних та/або іншою інформацією, є результатом роботи спеціальних програмних засобів.

Аналітична інформація розділу «Фінанси» не замінює наявну офіційну інформацію, не встановлює будь-які факти або обставини, що мають юридичне значення, й не може бути використана як експертні, аудиторські та інші офіційні висновки.

Використання зазначеної інформації будь-якими особами для прийняття управлінських, юридичних, фінансових, організаційних та будь-яких інших рішень, дій або бездіяльності здійснюється ними виключно на власний розсуд і ТОВ «Ю-КОНТРОЛ» за їхні наслідки відповідальності не несе.

YouControl — повне досьє на кожну компанію України

ЗАРЕЄСТРУВАТИСЯ НА YOUCONTROL.COM.UA

© YouControl. All rights reserved